

Instytut Rozwoju Gospodarczego

**SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA
W WARSZAWIE**

Elżbieta Adamowicz

Konrad Walczyk

**KONIUNKTURA W PRZEMYŚLE
STYCZEŃ 2019**

PL ISSN 2392-3687

Badanie okresowe nr 364

BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO SGH

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (Przewodnicząca), Joanna Klimkowska (Sekretarz), Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, István János Tóth

Komitet Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (Redaktor Naczelny)

Elżbieta Adamowicz

Małgorzata Krypa

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa

www.sgh.waw.pl/irg

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa

Wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2019

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3687

Nr rej. PR 18393

Informacje zawarte w niniejszym czasopiśmie oparte są na wynikach ankietowego badania koniunktury w przemyśle przetwórczym, przeprowadzonego przez IRG SGH po raz 364. W badaniu uczestniczyło 248 przedsiębiorstw. Metoda badawcza koniunktury opisana jest na stronie:

<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE /struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA	4
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE	7
	1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY	7
	2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD	10
	3. SALDA I ICH SKŁADOWE.....	11
	1) Produkcja	11
	2) Zamówienia	13
	3) Zamówienia eksportowe	15
	4) Zapasy wyrobów gotowych.....	17
	5) Ceny	19
	6) Zatrudnienie	21
	7) Sytuacja finansowa	23
	8) Ogólna sytuacja gospodarki	25
	9) Wykorzystanie mocy produkcyjnych	27
	10) Konkurencyjność towarów zagranicznych	29
	11) Bariery działalności gospodarczej	31
III.	SUMMARY	32

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA

1. W styczniu wartość ogólnego wskaźnika koniunktury IRG SGH (IRGIND) zwiększyła się względem grudnia ub.r. o 3,7 pkt. Obecnie wynosi -4,8 pkt i jest niższa od wartości sprzed roku o 4,3 pkt. Dla sektora prywatnego wartość wskaźnika koniunktury wzrosła o 3,0 pkt do wysokości -4,9 pkt. Jest niższa niż rok wcześniej o 3,4 pkt. Dla sektora publicznego wartość wskaźnika zwiększyła się o 13,9 pkt do poziomu -4,3 pkt. Jest niższa od wartości sprzed roku o 13,9 pkt.

2. Poprawę koniunktury odnotowano w większości badanych grup przedsiębiorstw, wyróżnianych z uwagi na wielkość zatrudnienia. Spadek wartości wskaźnika koniunktury, o 6,9 pkt, zanotowano tylko dla przedsiębiorstw najmniejszych, zatrudniających do 50 pracowników. Największy miesięczny przyrost wartości wskaźnika, o 15,3 pkt, odnotowano dla firm zatrudniających od 251 do 500 pracowników, a najniższy, o 1,8 pkt, dla przedsiębiorstw z zatrudnieniem ponad 500 osób. Najwyższą wartość, 11,7 pkt, wskaźnik IRGIND przyjął dla przedsiębiorstw największych, zatrudniających ponad 500 pracowników; najniższą, -11,9 pkt, dla firm o zatrudnieniu do 50 pracowników.

3. W przekroju według głównych grup produktowych poprawę koniunktury stwierdzono tylko w produkcji półproduktów. Wzrost wartości IRGIND wyniósł 9,9 pkt. Najsilniej pogorszenie koniunktury odczuli producenci dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość wskaźnika zmniejszyła się o 19,9 pkt), a w najmniejszym stopniu producenci dóbr inwestycyjnych (spadek wartości IRGIND o 0,7 pkt). Najwyższą wartość, -3,8 pkt, wskaźnik przyjął dla przedsiębiorstw wytwarzających półprodukty, a najniższą, -25,7 pkt, dla firm produkujących dobra konsumpcyjne trwałego użytku.

4. Poprawa koniunktury miała miejsce w pięciu makroregionach: południowym, południowo-zachodnim, północnym, centralnym i województwie mazowieckim. Największy wzrost wartości wskaźnika, o 18,9 pkt, odnotowano dla makroregionu południowo-zachodniego. Pogorszenie koniunktury zanotowano w makroregionach: północno-zachodnim i wschodnim. Spadki wartości wskaźnika koniunktury wyniosły, odpowiednio: 3,1 i 14 pkt. Najwyższą wartość, 4,1 pkt, wskaźnik przyjął dla makroregionu południowego, a najniższą, -8,1 pkt, dla makroregionu centralnego.

5. W styczniowym badaniu koniunktury w przemyśle przetwórczym odnotowano wzrost wartości wskaźnika IRGIND, ale pozostaje ona ujemna i niższa od wartości ze stycznia 2018 r. Poprawa koniunktury jest skutkiem przede wszystkim optymistycznych przewidywań producentów. Wartości głównych sald spadły, zarówno w skali miesiąca jak i roku. Spadki w skali miesiąca są jednak mniejsze niż w grudniu, co wskazuje na malejącą siłę negatywnego oddziaływania czynników sezonowych. Oddziaływanie czynników cyklicznych jest wciąż ujemne.

6. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość produkcji obniżyła się w skali miesiąca o 2,8 pkt i wynosi -11,7 pkt. Jest niższa od wartości sprzed roku o 9,4 pkt. Spadek wartości salda odnotowano tylko dla firm publicznych. W przekroju według głównych grup produktowych największy spadek wielkości produkcji miał miejsce u producentów dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda zmniejszyła się o 41,5 pkt), a największy wzrost u producentów nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (o 4,8 pkt). Przewidywany jest wzrost poziomu produkcji w nadchodzących miesiącach.

7. Spadła również wielkość zamówień ogółem. Wartość salda zmniejszyła się o 4,6 pkt i wynosi -14,9 pkt. Jest niższa od wartości sprzed roku o 5,7 pkt. O spadku wielkości zamówień informują zarówno firmy prywatne jak i publiczne. W przekroju według głównych grup produktowych największy spadek wielkości zamówień miał miejsce w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda obniżyła się o 34,2 pkt), a najmniejszy w produkcji

półproduktów (o 5,5 pkt). Firmy spodziewają się wzrostu wielkości zamówień w następnych miesiącach.

8. Saldo zamówień eksportowych w ciągu miesiąca zwiększyło swoją wartość o 0,7 pkt. Pozostaje ona jednak ujemna (-15 pkt) i niższa od wartości sprzed roku (o 4,8 pkt). Spadek wartości salda odnotowano tylko dla firm publicznych. W przekroju wg głównych grup produktowych największy spadek wielkości zamówień eksportowych odnotowano w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda niższa aż o 51,4 pkt), a wzrost jedynie w produkcji półproduktów (o 6,5 pkt). Firmy prywatne i publiczne przewidują wzrost wielkości zamówień eksportowych w kolejnych miesiącach.

9. Zwiększył się poziom zapasów (w przedsiębiorstwach w obu sektorach własnościowych). Wzrost wartości salda wyniósł 1,3 pkt. Obecna wartość salda (3,9 pkt) jest wyższa od wartości sprzed roku o 1,6 pkt. W przekroju wg głównych grup produktowych wzrost zapasów miał miejsce tylko w produkcji nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (wartość salda zwiększyła się o 9,8 pkt), a największy spadek w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 12 pkt). Oczekiwany jest spadek wielkości zapasów w najbliższych miesiącach.

10. Rosną ceny wyrobów gotowych. Informują o tym zarówno firmy prywatne jak i publiczne. Obecna wartość salda (15,8 pkt) jest wyższa od wartości sprzed miesiąca o 6,4 pkt, a od wartości sprzed roku o 10 pkt. W przekroju wg głównych grup produktowych największy wzrost cen miał miejsce w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda zwiększyła się o 27,4 pkt), a najmniejszy w produkcji półproduktów (o 2,7 pkt). Prognozowany jest dalszy wzrost cen wyrobów gotowych w zbliżających się miesiącach.

11. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zatrudnienia zmniejszyła się w ciągu ostatniego miesiąca o 4,0 pkt i wynosi -6,8 pkt. Jest niższa od wartości sprzed roku o 3,1 pkt. Spadek wielkości zatrudnienia miał miejsce w firmach prywatnych i publicznych. W przekroju wg głównych grup produktowych największy spadek wielkości zatrudnienia odnotowano u producentów półproduktów (wartość salda obniżyła się o 7,7 pkt), a najmniejszy w produkcji dóbr inwestycyjnych (o 0,2 pkt). Firmy spodziewają się wzrostu wielkości zatrudnienia w nadchodzących miesiącach.

12. Nieznacznie poprawiła się sytuacja finansowa przedsiębiorstw przemysłowych. O poprawie informują tylko firmy prywatne. Wartość salda zwiększyła się w ciągu miesiąca o 0,9 pkt i wynosi -13,1 pkt. Wciąż jest jednak niższa niż w styczniu 2018 r. (o 4,8 pkt). W przekroju wg głównych grup produktowych największa poprawa sytuacji finansowej miała miejsce w produkcji dóbr inwestycyjnych (wartość salda wzrosła o 11,2 pkt), a największe pogorszenie w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (aż o 34,2 pkt). Zdaniem ankietowanych, w kolejnych miesiącach ich sytuacja finansowa będzie w dalszym ciągu pogarszać się.

13. Styczeń był trzecim miesiącem z rzędu pogarszających się ocen ogólnej sytuacji gospodarczej w Polsce. Tym razem saldo zmniejszyło swoją wartość o 2,3 pkt. Obecnie wynosi ona -13,9 pkt i jest o 23,5 pkt niższa do wartości sprzed roku. Pogorszenie się ocen stanu polskiej gospodarki zanotowano u producentów dóbr konsumpcyjnych. Lepiej niż przed miesiącem oceniają go producenci półproduktów i dóbr inwestycyjnych. Przewidywania są pesymistyczne – prognozowane jest dalsze pogarszanie się sytuacji ogólnogospodarczej w kraju w najbliższym okresie.

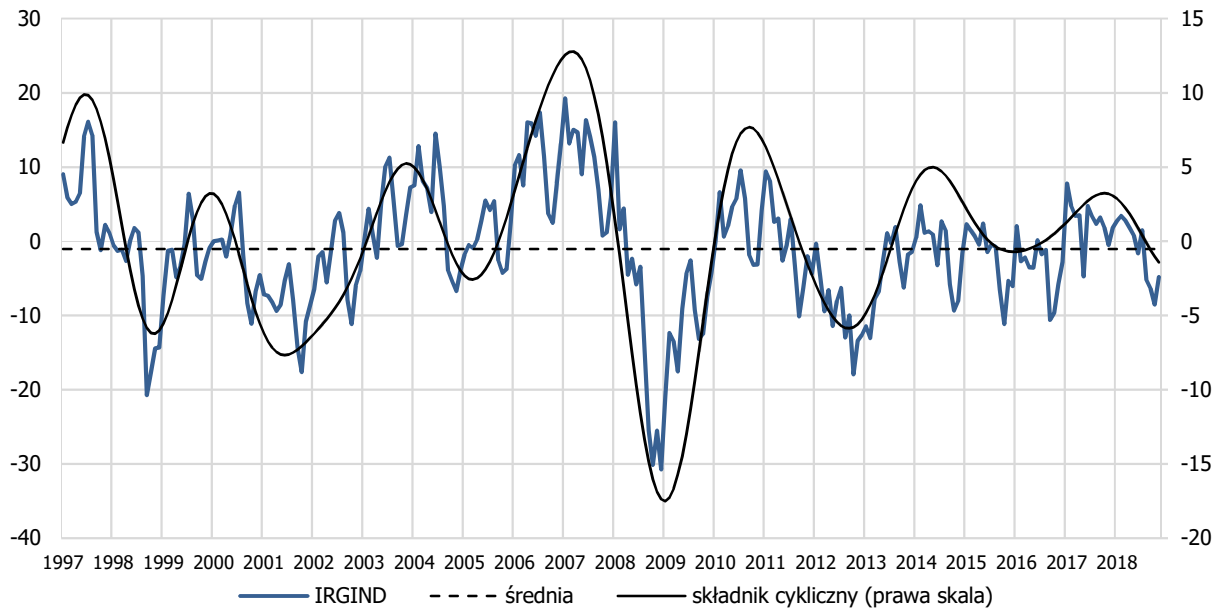
14. W ciągu trzech ostatnich miesięcy zwiększyła się konkurencyjność towarów zagranicznych na rynku krajowym. Wartość salda jest wyższa od wartości z października 2018 r. o 1,0 pkt i wynosi 9,0 pkt. W ciągu roku zmalała o 0,6 pkt. Przewidywany jest dalszy wzrost konkurencyjności importu w nadchodzących miesiącach.

15. W ciągu kwartału obniżył się – i to znacznie (o 4,1 pkt proc.) – stopień wykorzystania mocy produkcyjnych. Wynosi obecnie 70,2% i jest niższy niż rok wcześniej o 0,1 pkt proc. Firmy spodziewają się, że nie ulegnie on zmianie w najbliższych miesiącach.

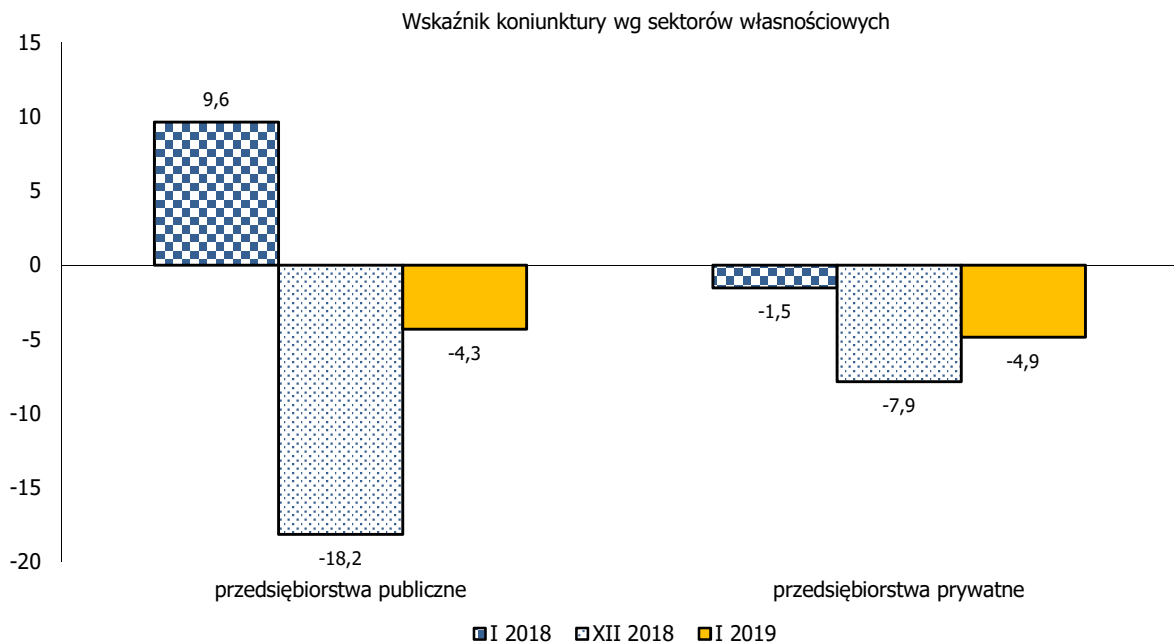
16. W porównaniu z październikiem 2018 r. zwiększyła się uciążliwość głównych barier działalności gospodarczej. O 5,2 pkt proc., do poziomu 48,9%, zwiększył się odsetek przedsiębiorstw, które narzekają na niedostateczny popyt krajowy. W dalszej kolejności wymieniane są: bariera podatkowa (43,6%, wzrost o 2,3 pkt proc.), brak wykwalifikowanej siły roboczej (42,5%, spadek o 2,0 pkt proc.) oraz bariera prawna (41,7%, wzrost o 2,4 pkt proc.).

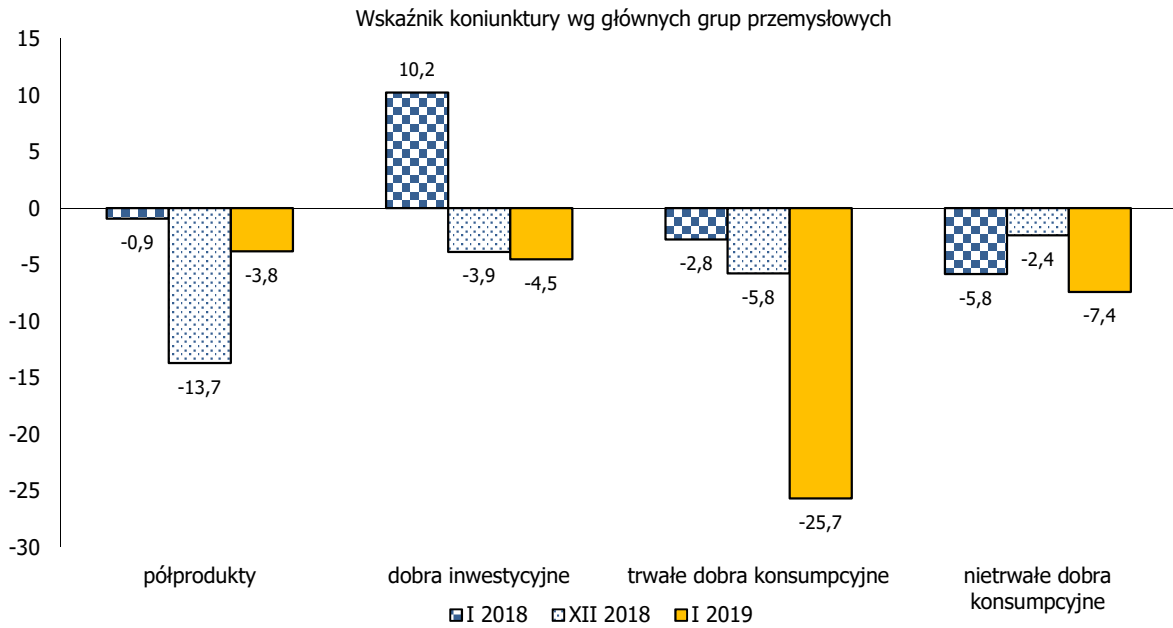
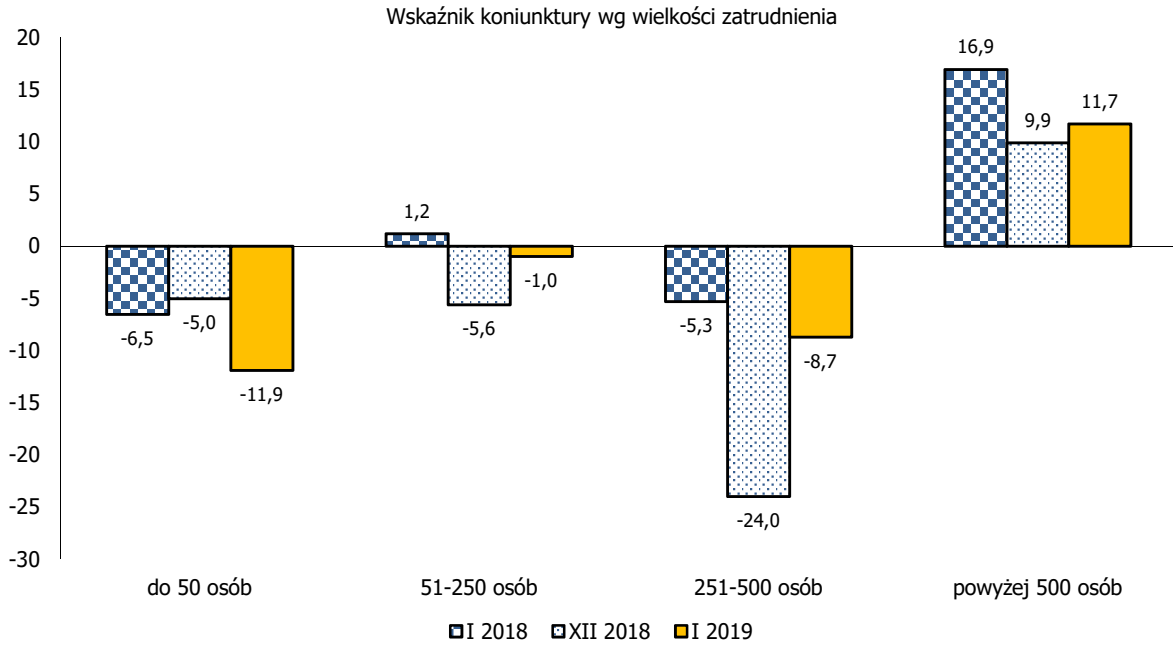
II. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY

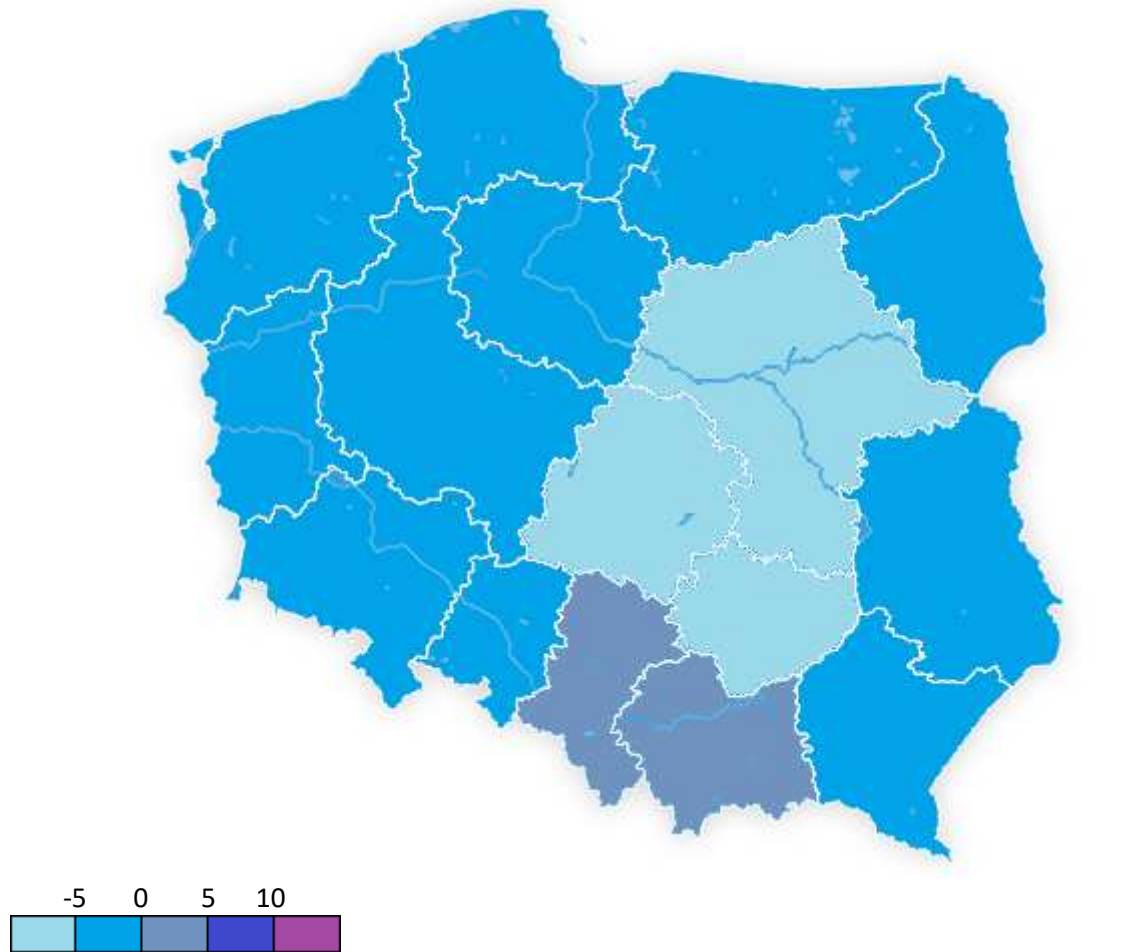

składowe salda	I'18	IX'18	X'18	XI'18	XII'18	I'19
1. wielkość produkcji – przewidywania	10,0	7,7	-9,5	-11,1	-12,6	4,4
2. wielkość zamówień – stan	-9,2	-3,4	-3,4	-4,2	-10,3	-14,9
3. zapasy - stan	2,3	-0,2	2,7	3,8	2,6	3,9
wskaźnik koniunktury (IRGIND): (1.+2.-3.)/3	-0,5	1,5	-5,2	-6,4	-8,5	-4,8

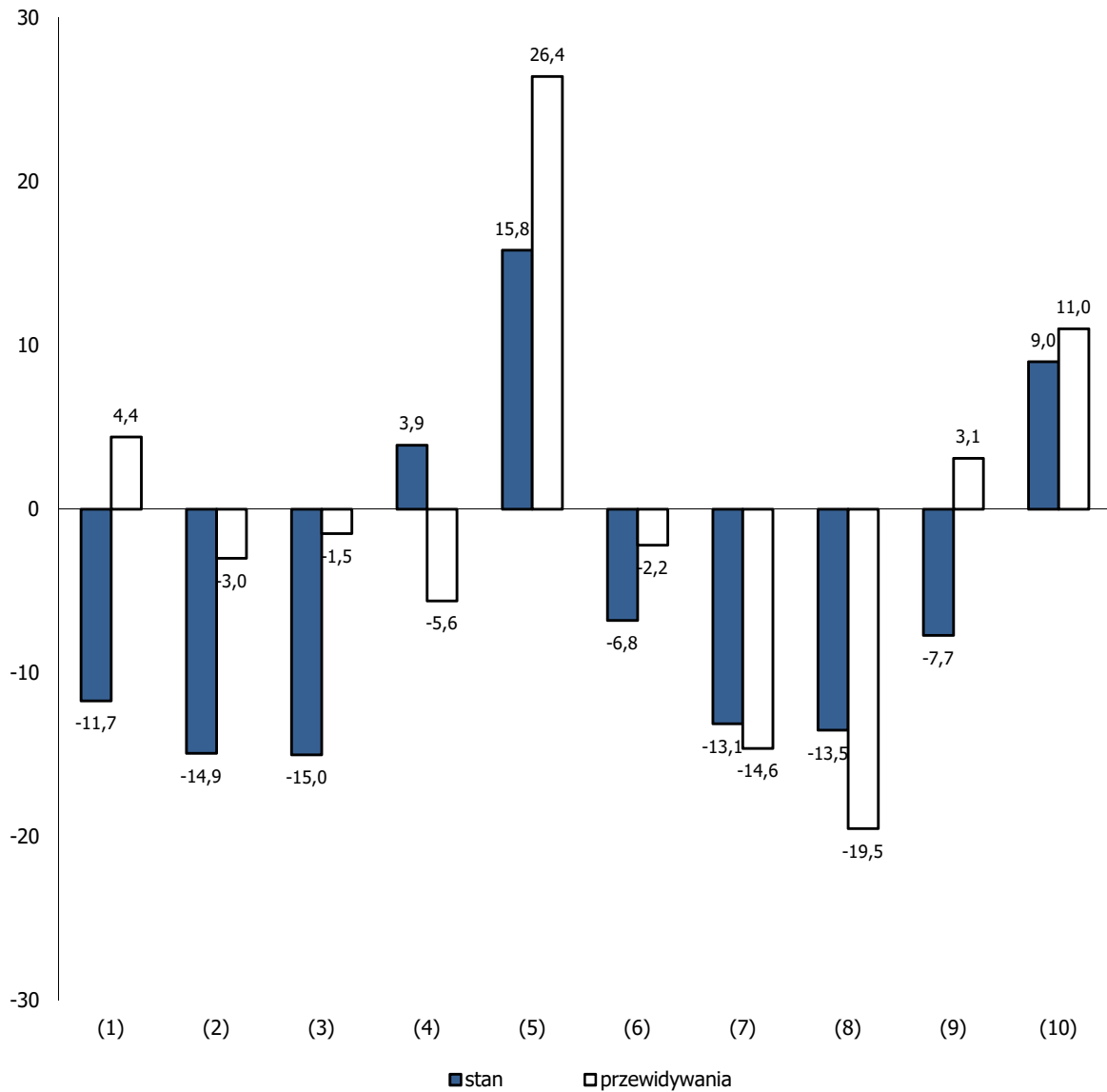

Wskaźnik koniunktury wg makroregionów

	I'18	XII'18	I'19
Południowy (województwa: małopolskie i śląskie)	3,9	-3,9	4,1
Północno-zachodni (województwa: lubuskie, wielkopolskie i zachodniopomorskie)	4,0	-0,9	-4,0
Południowo-zachodni (województwa: dolnośląskie i opolskie)	-2,1	-19,8	-0,9
Północny (województwa: kujawsko-pomorskie, pomorskie i warmińsko-mazurskie)	1,1	-7,3	-2,9
Centralny (województwa: łódzkie i świętokrzyskie)	-12,5	-17,0	-8,1
Wschodni (województwa: lubelskie, podkarpackie i podlaskie)	-2,8	0,7	-0,7
Województwo mazowieckie	-9,4	-10,1	-6,2

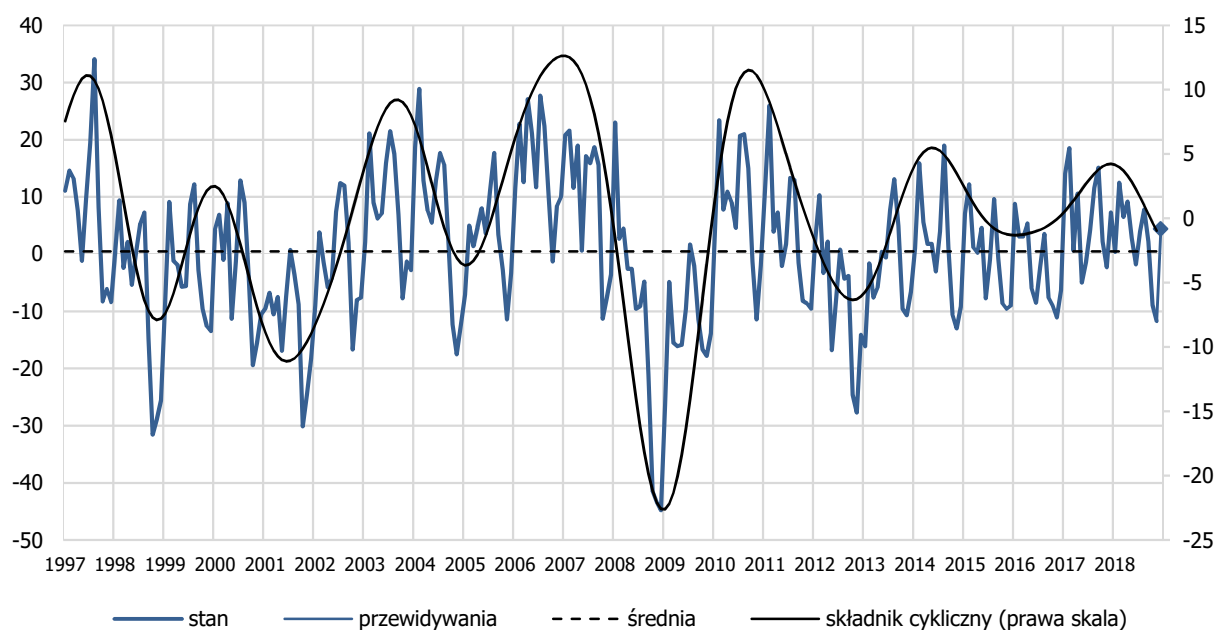
2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD

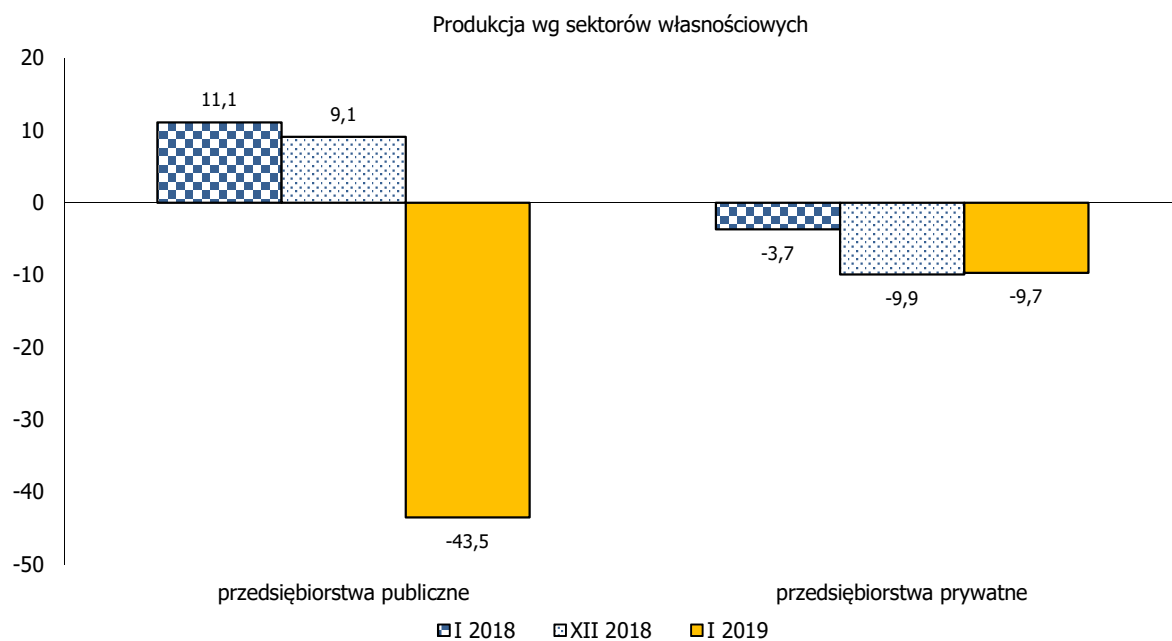
- (1) produkcja
- (2) zamówienia ogółem
- (3) zamówienia eksportowe
- (4) zapasy wyrobów gotowych
- (5) ceny
- (6) zatrudnienie
- (7) sytuacja finansowa
- (8) ogólna sytuacja gospodarki polskiej
- (9) wykorzystanie mocy produkcyjnych
- (10) konkurencyjność towarów zagranicznych

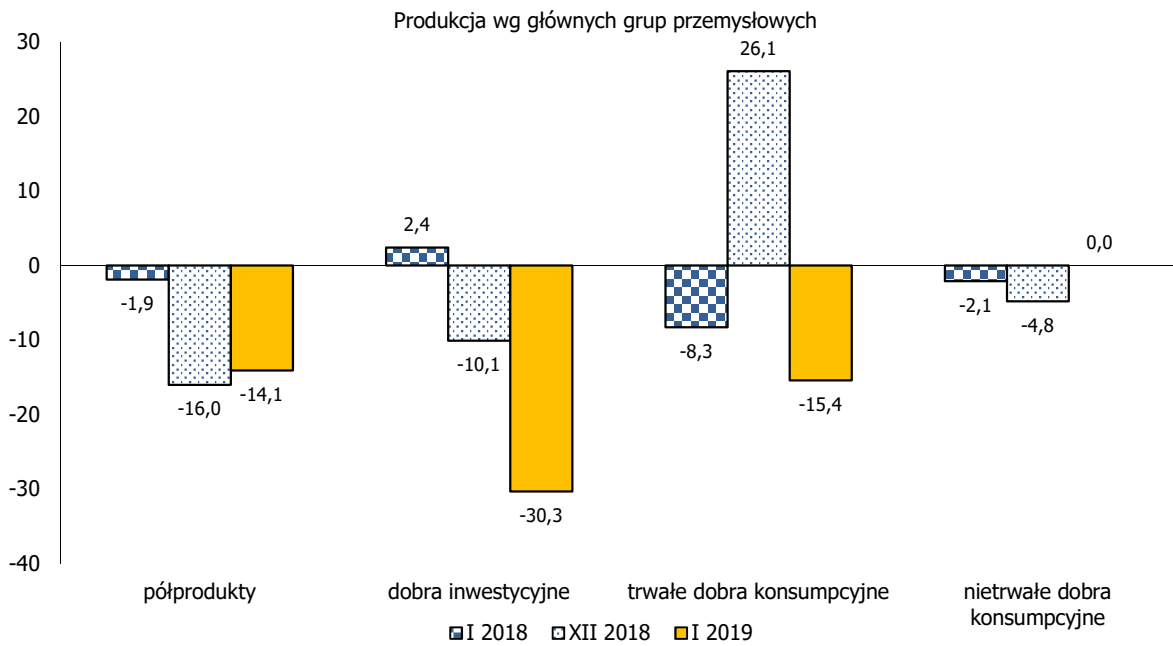
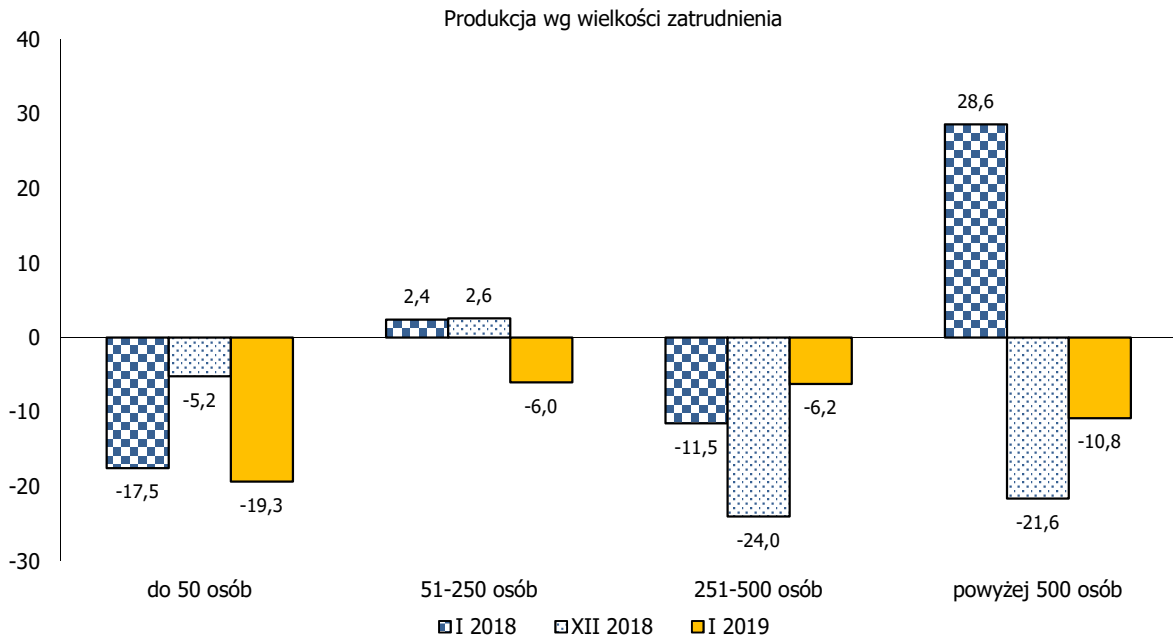
3. SALDA I ICH SKŁADOWE

1) Produkcja

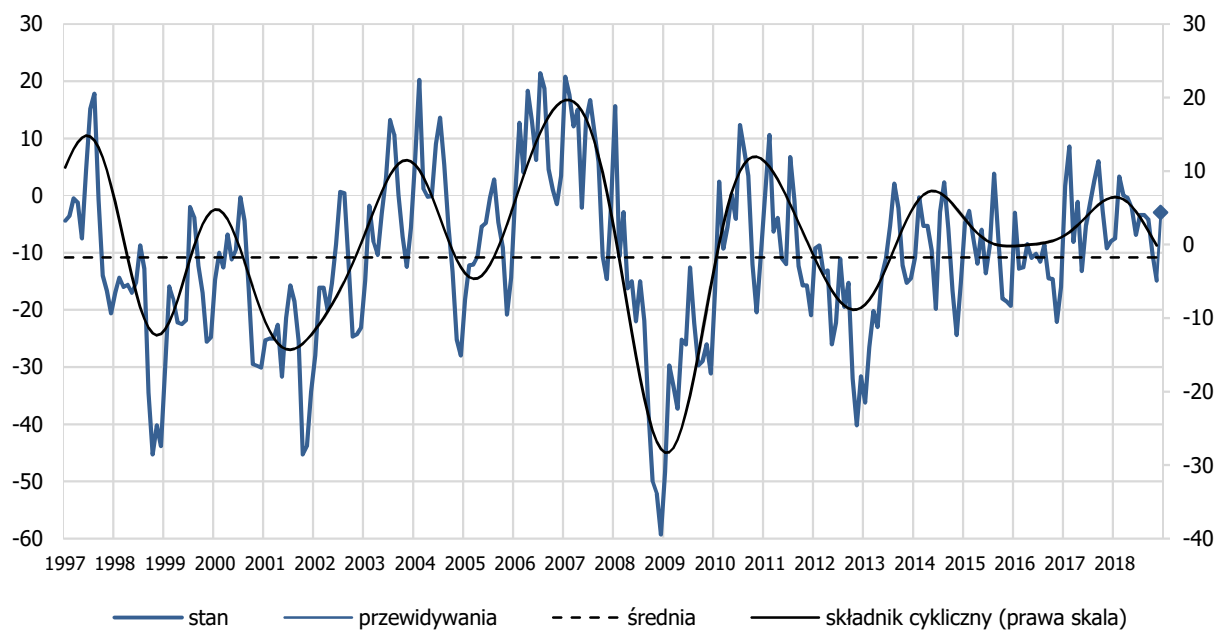

	I'18	X'18	XI'18	XII'18	I'19	przewidywania
wzrost	23,8	28,2	25,5	19,4	16,9	24,7
brak zmiany	50,2	51,4	51,2	52,2	54,5	55,1
spadek	26,0	20,4	23,3	28,3	28,6	20,3
saldo (1.-3.)	-2,3	7,8	2,2	-8,9	-11,7	4,4

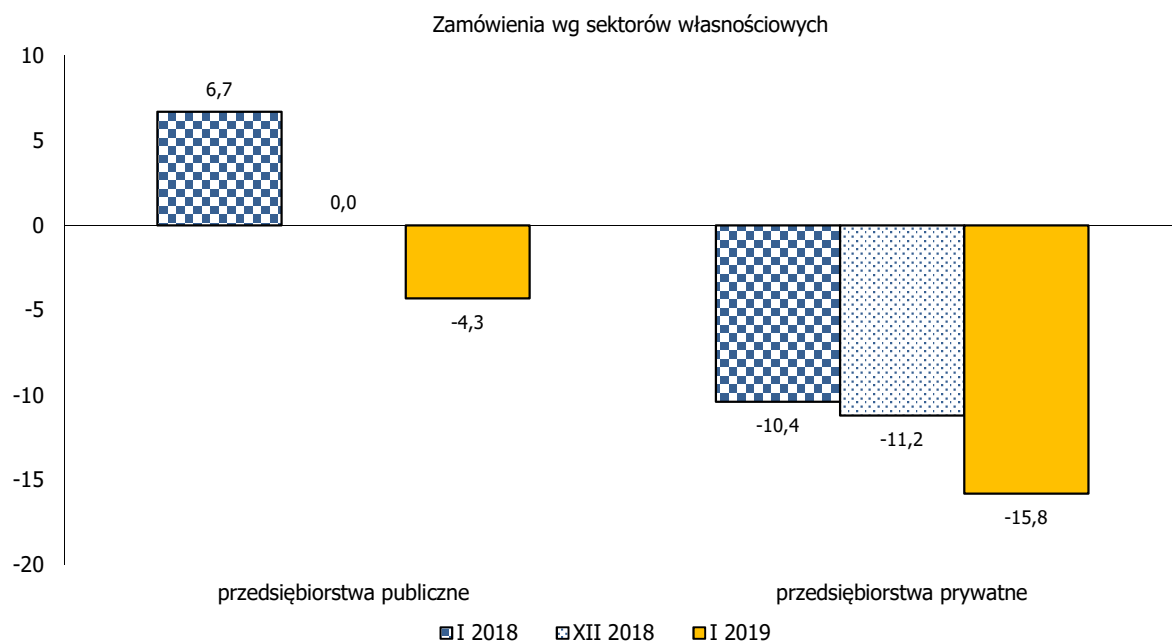

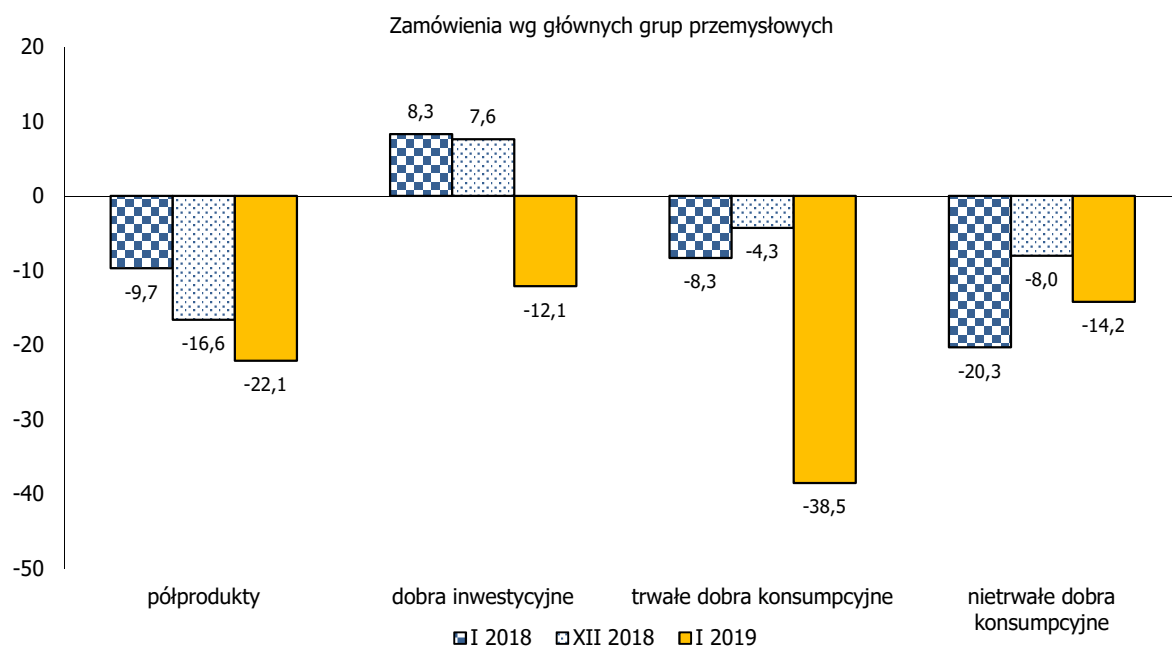
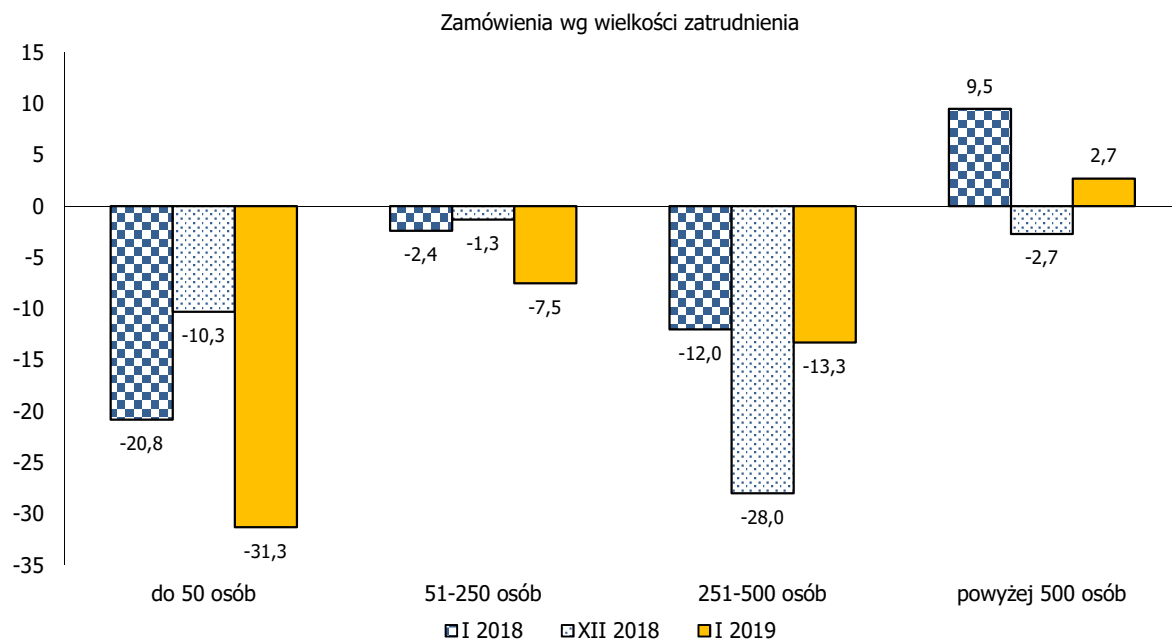

2) Zamówienia ogółem

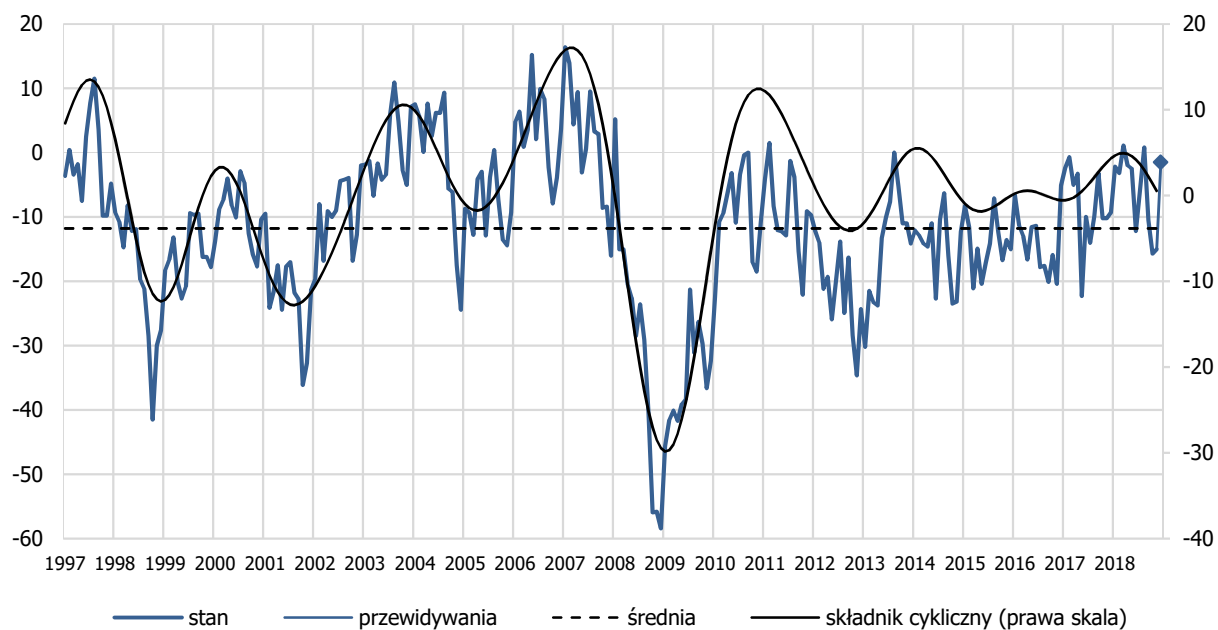

	I'18	X'18	XI'18	XII'18	I'19	przewidywania
wzrost	21,9	21,1	21,5	17,8	16,8	21,3
brak zmiany	47,1	54,4	52,7	54,1	51,5	54,4
spadek	31,0	24,5	25,7	28,1	31,7	24,3
saldo (1.-3.)	-9,2	-3,4	-4,2	-10,3	-14,9	-3,0

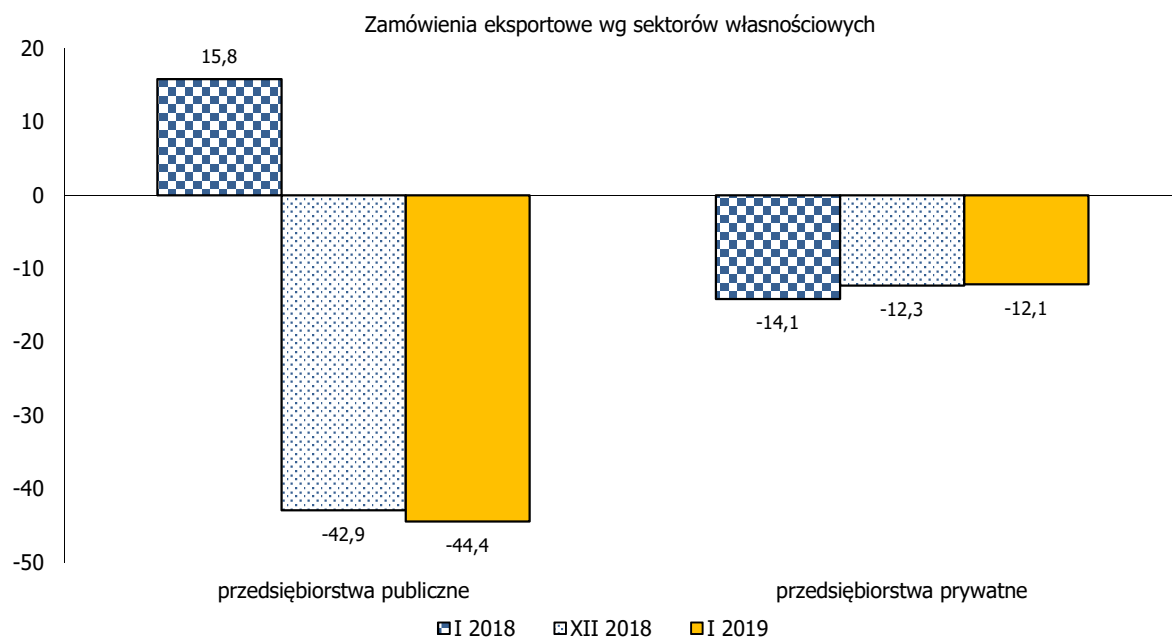

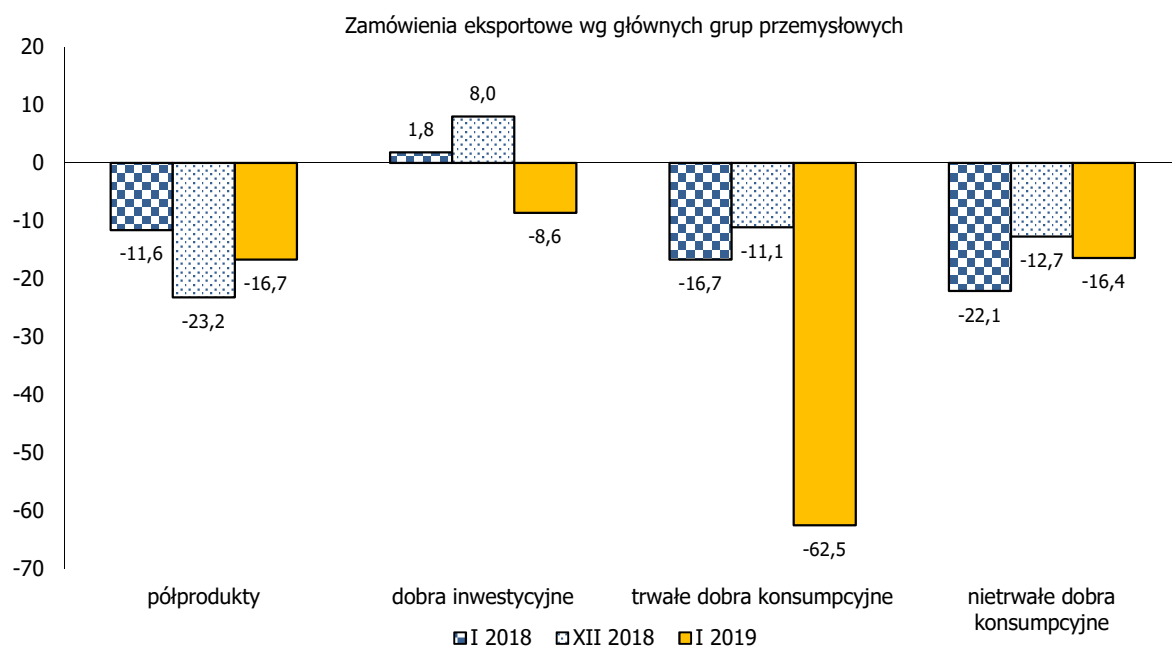
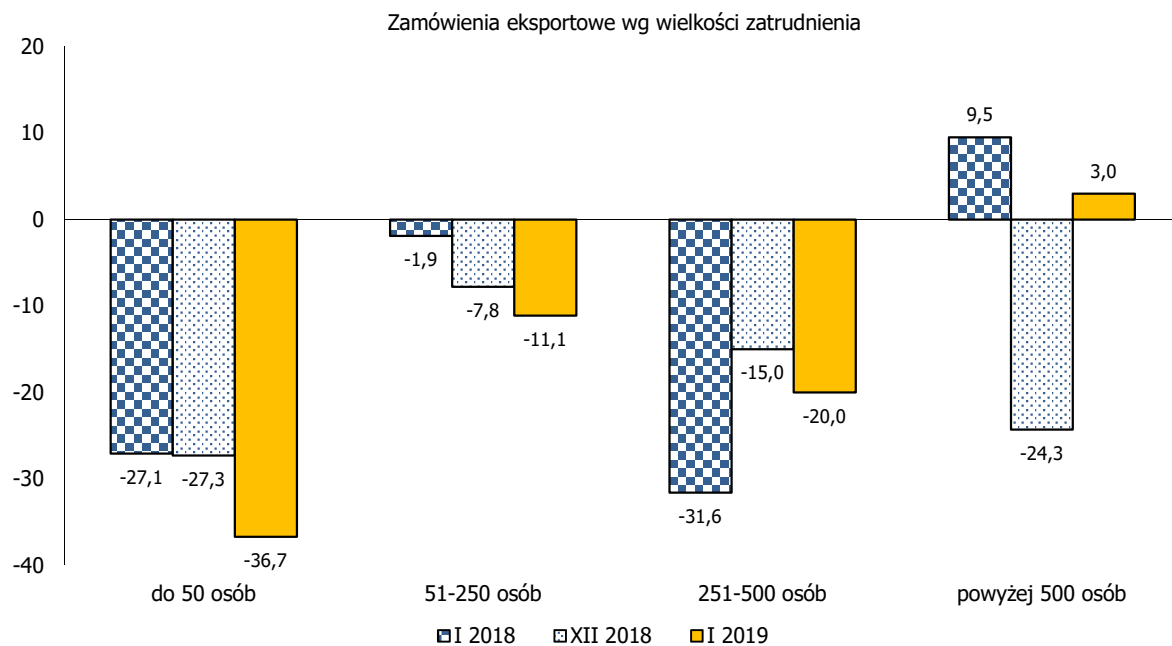

3) Zamówienia eksportowe

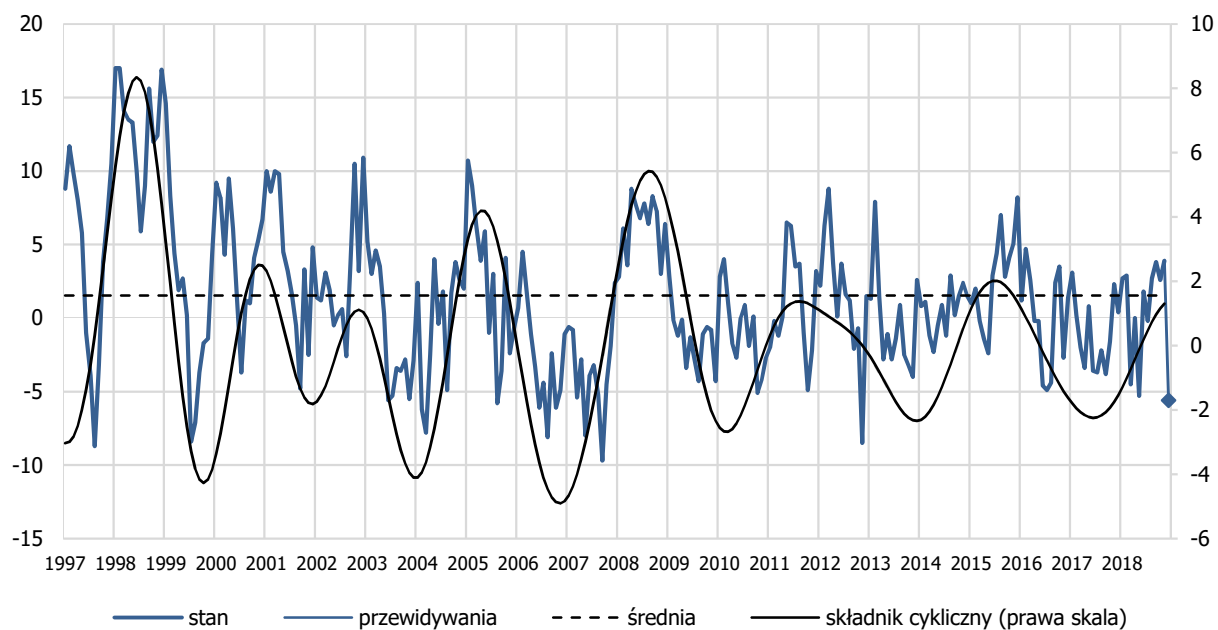

	I'18	X'18	XI'18	XII'18	I'19	przewidywania
wzrost	18,0	23,9	19,1	13,3	17,5	21,0
brak zmiany	53,7	53,0	51,3	57,6	50,0	56,5
spadek	28,2	23,1	29,6	29,0	32,5	22,5
nie dotyczy	55,1	60,6	65,2	63,5	73,5	74,0
saldo (1.-3.)	-10,2	0,8	-10,5	-15,7	-15,0	-1,5

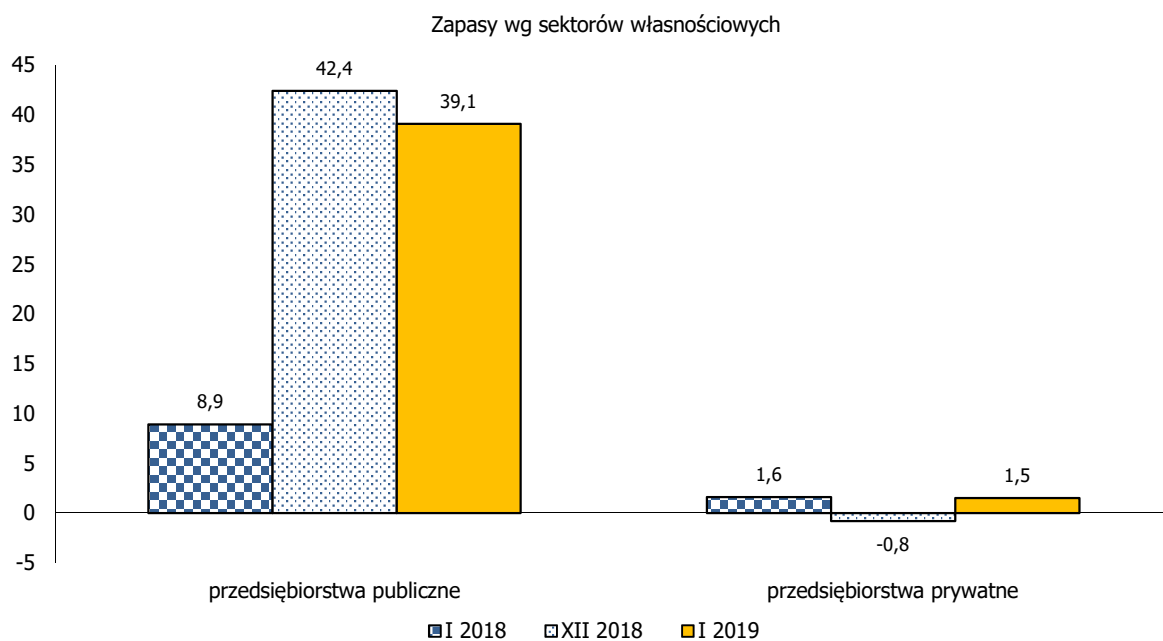

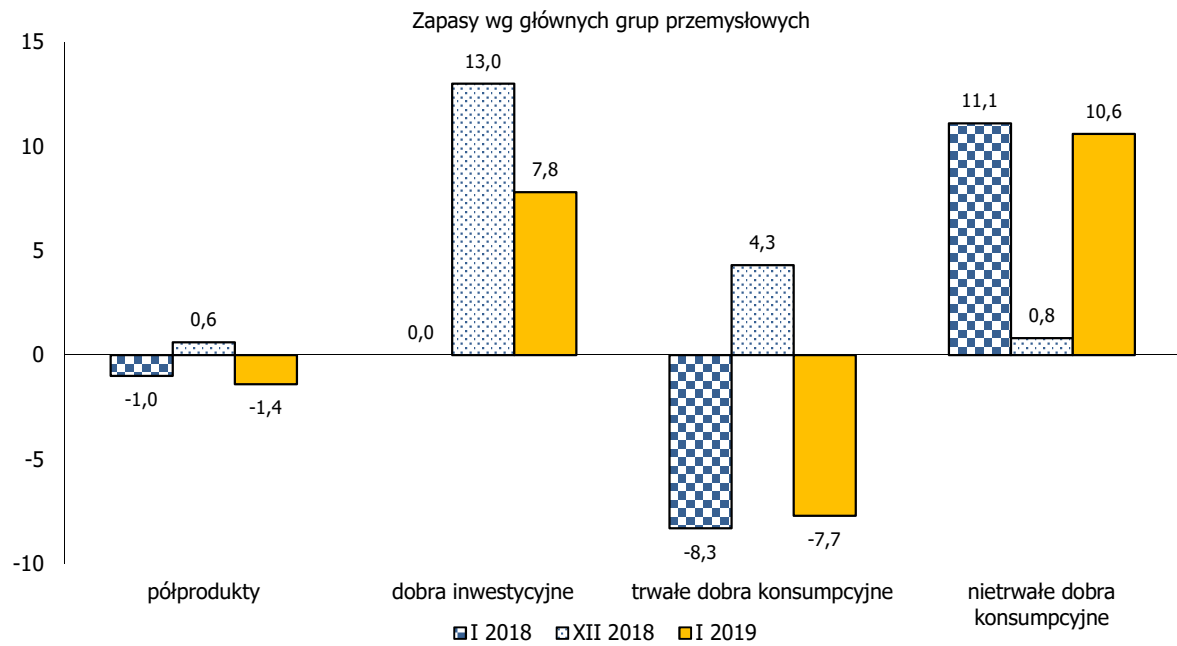
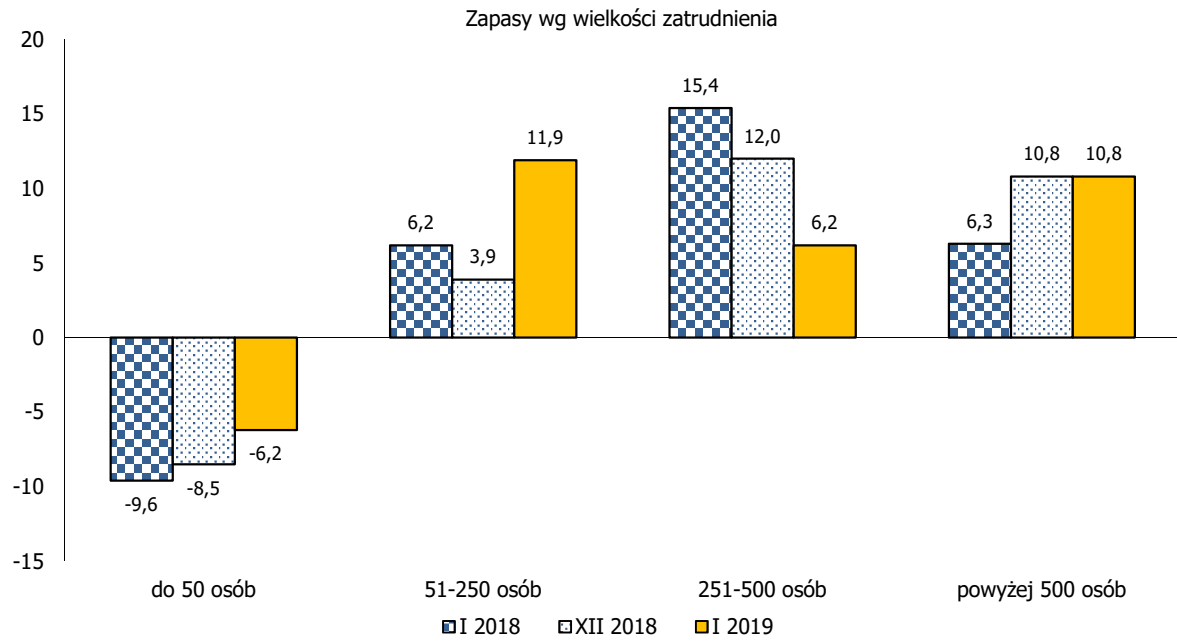

4) Zapasy

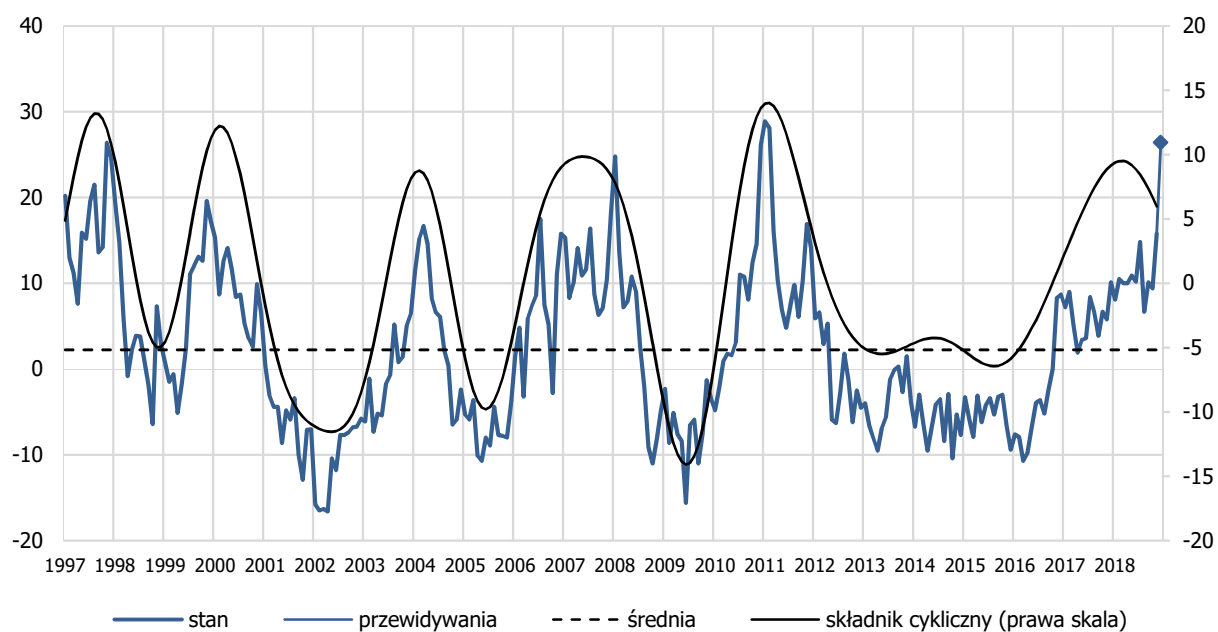

	I'18	X'18	XI'18	XII'18	I'19	przewidywania
wzrost	15,0	16,1	18,3	18,0	15,9	9,2
brak zmiany	72,3	70,5	67,1	66,7	72,1	76,1
Spadek	12,7	13,4	14,6	15,4	12,0	14,7
saldo (1.-3.)	2,3	2,7	3,8	2,6	3,9	-5,6

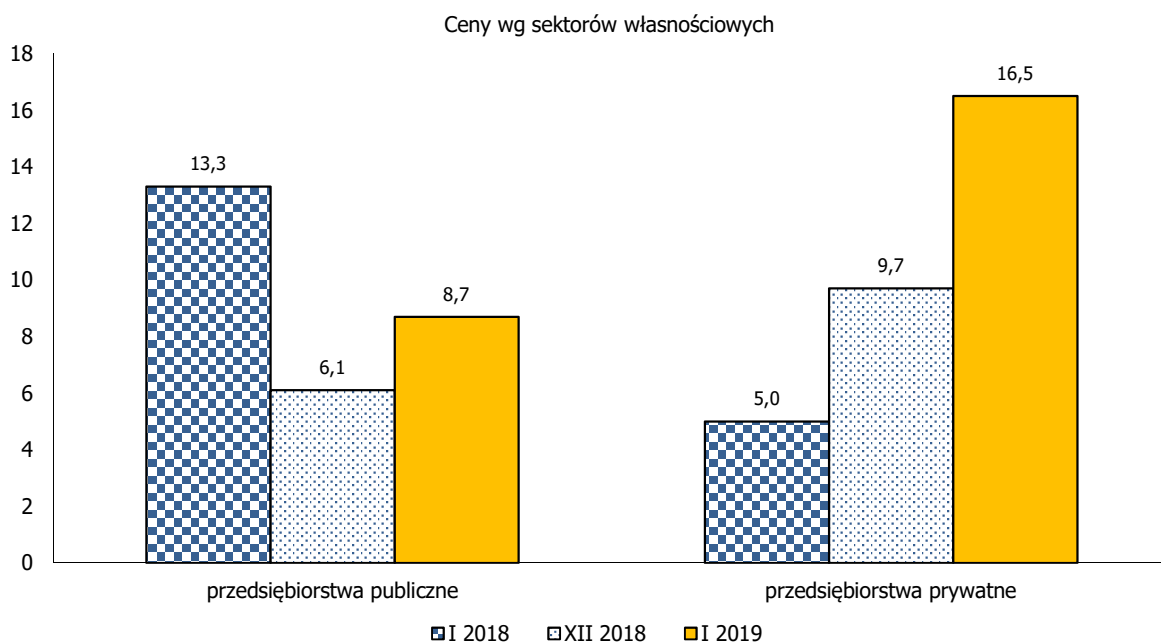

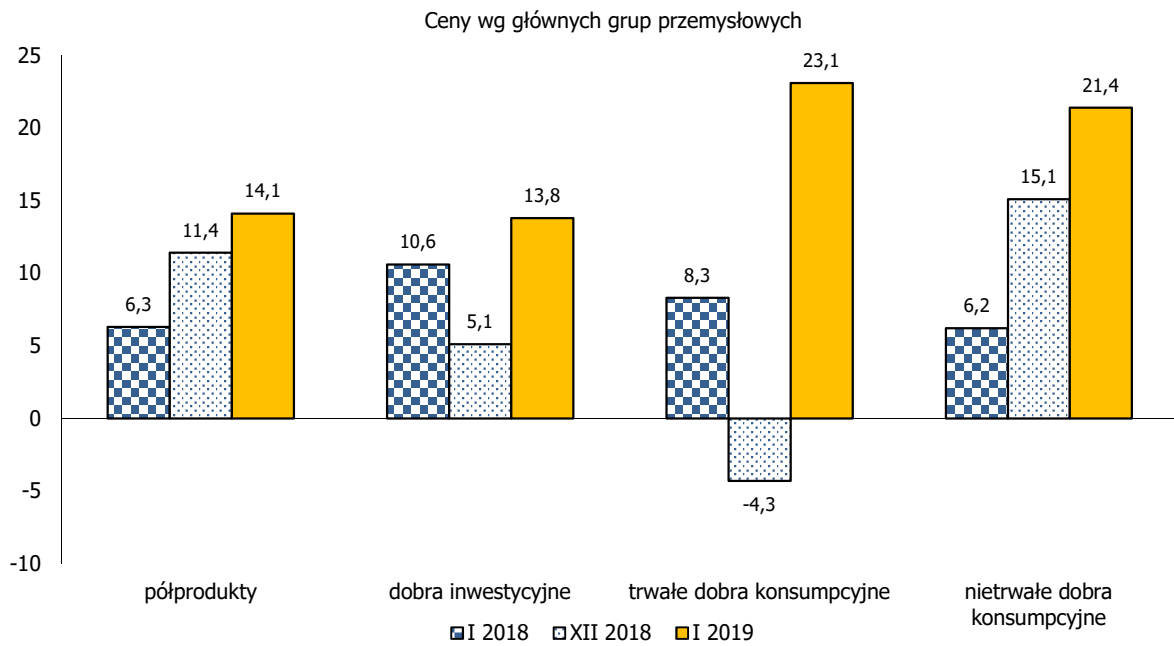
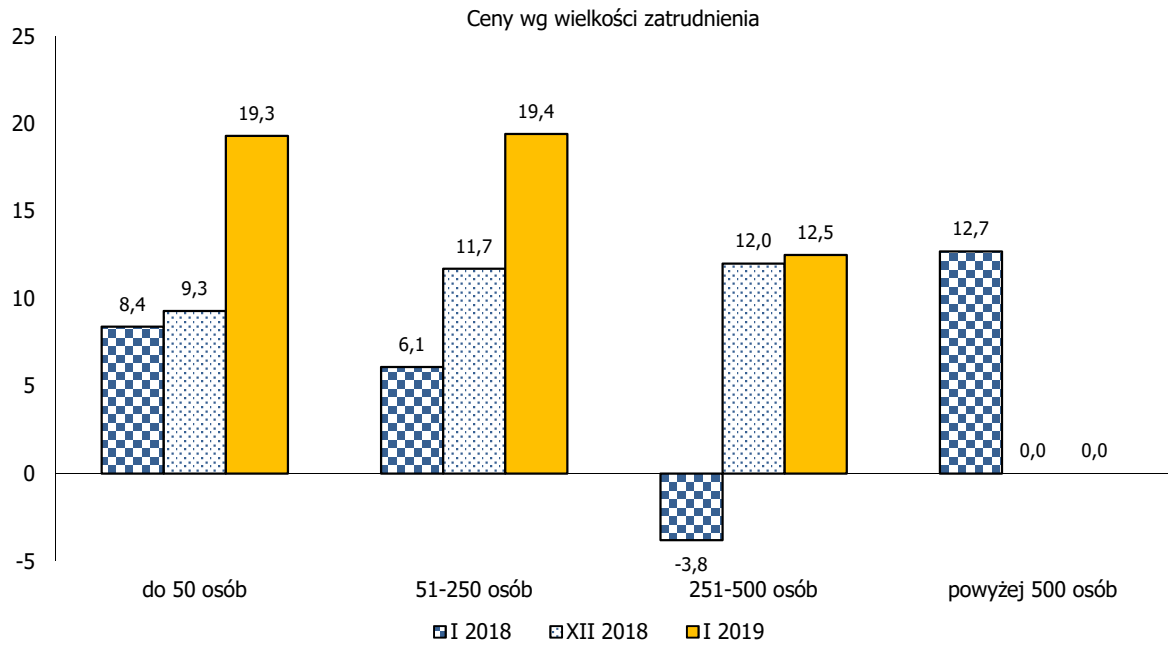

5) Ceny

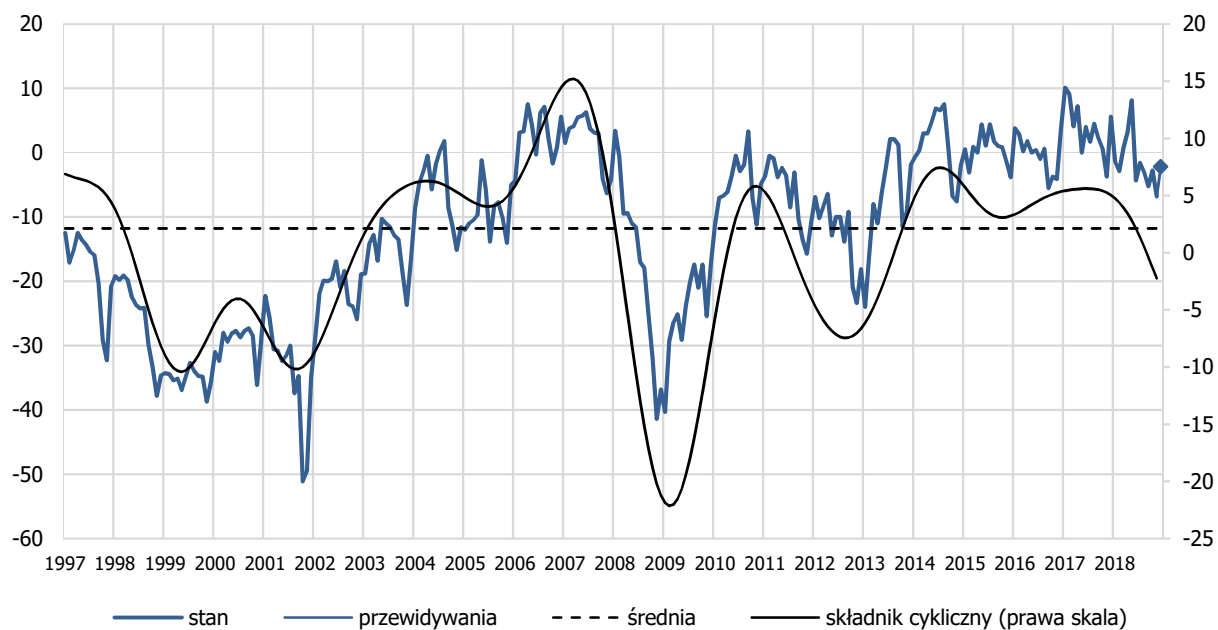

	I'18	X'18	XI'18	XII'18	I'19	przewidywania
wzrost	13,3	12,8	16,0	15,0	22,1	31,1
brak zmiany	79,3	81,0	78,1	79,4	71,6	64,3
spadek	7,5	6,2	5,9	5,6	6,3	4,6
saldo (1.-3.)	5,8	6,7	10,1	9,4	15,8	26,4

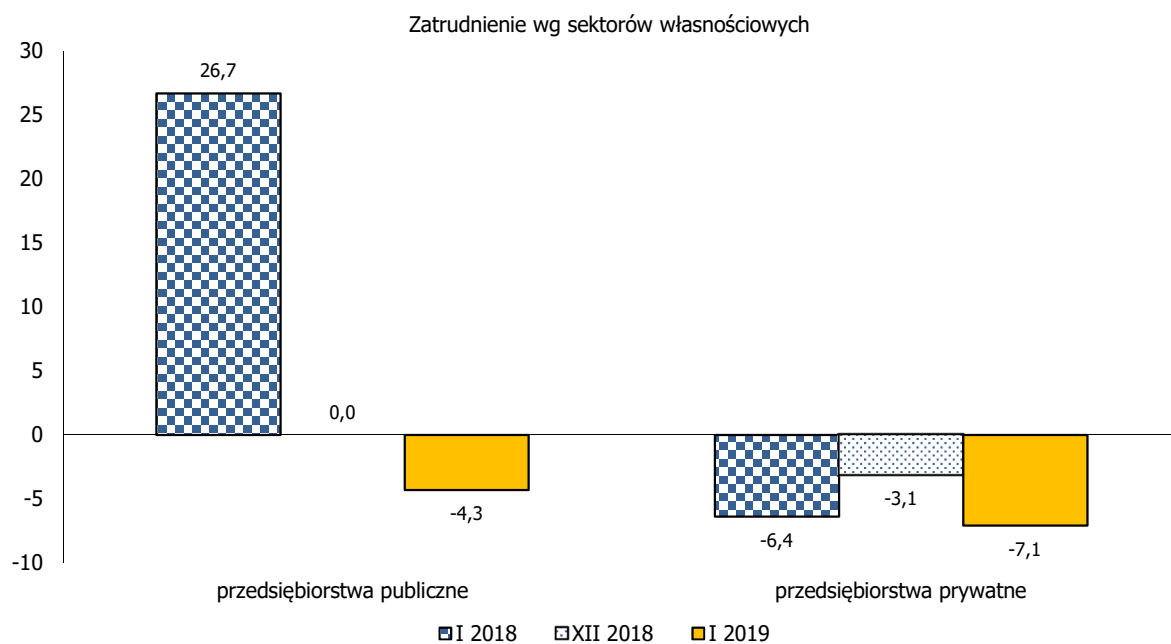

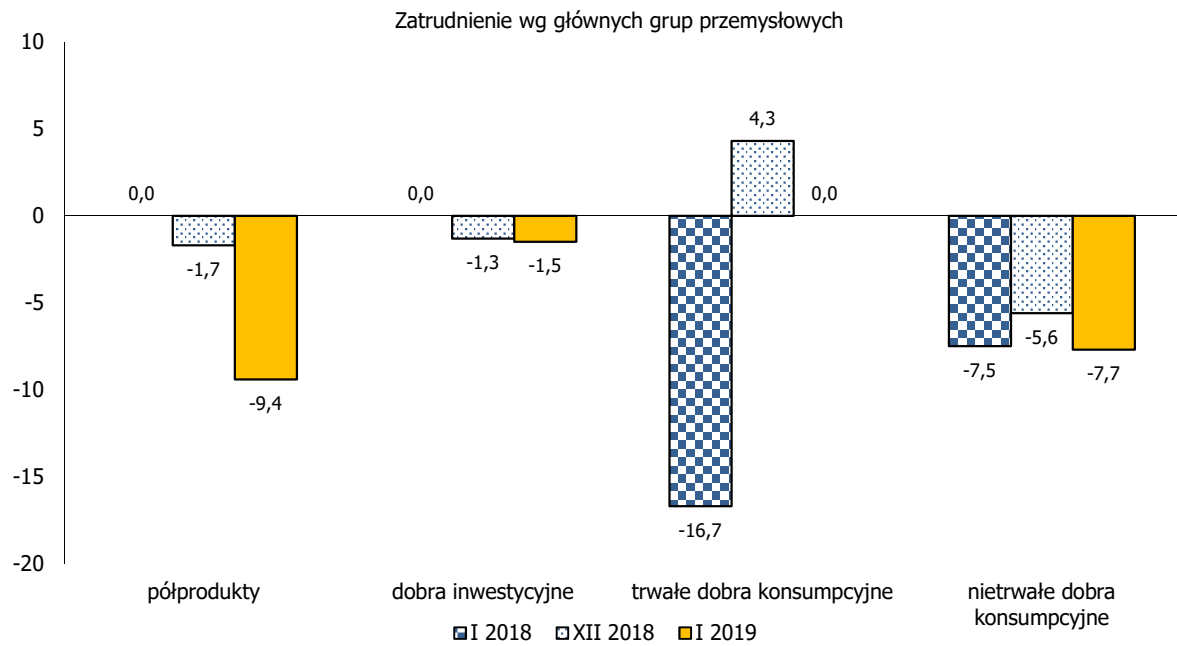
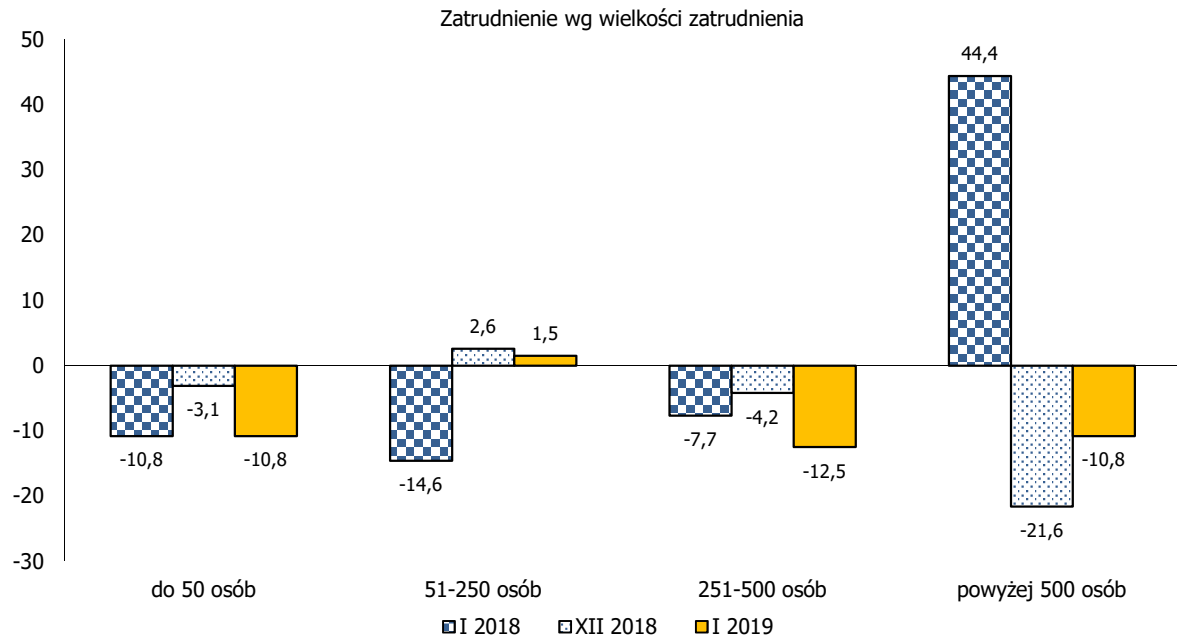

6) Zatrudnienie

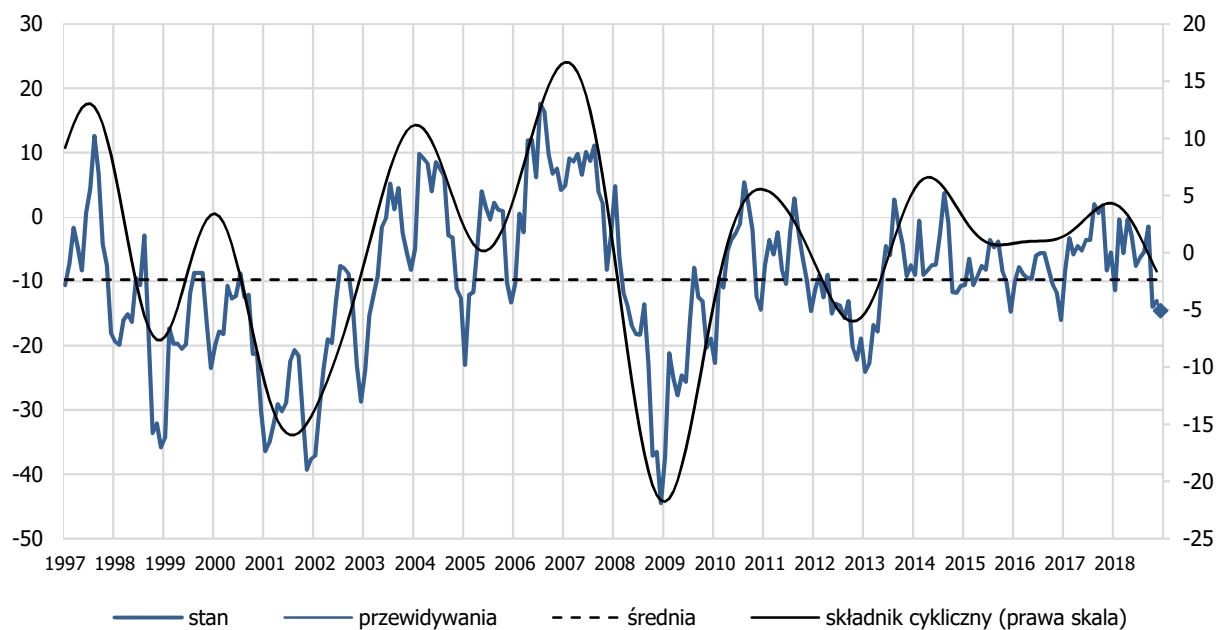

	I'18	X'18	XI'18	XII'18	I'19	przewidywania
wzrost	14,7	12,3	12,0	13,6	12,0	12,7
brak zmiany	66,9	72,3	70,7	69,9	69,2	72,4
spadek	18,4	15,4	17,2	16,5	18,8	14,9
saldo (1.-3.)	-3,7	-3,1	-5,2	-3,8	-6,8	-2,2

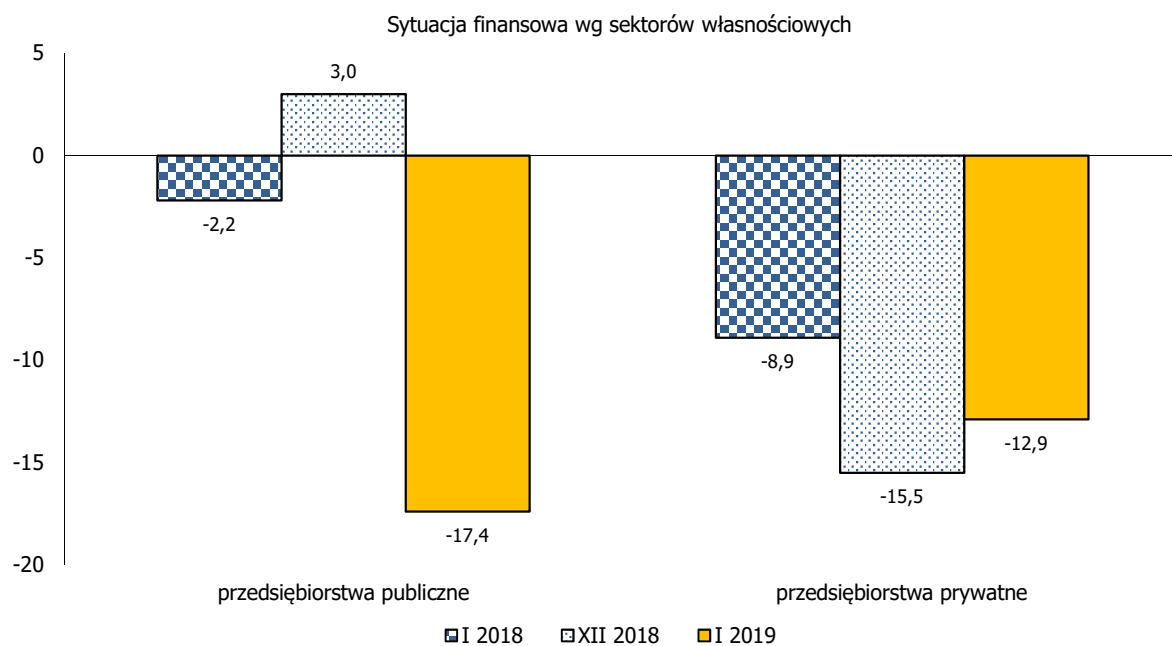

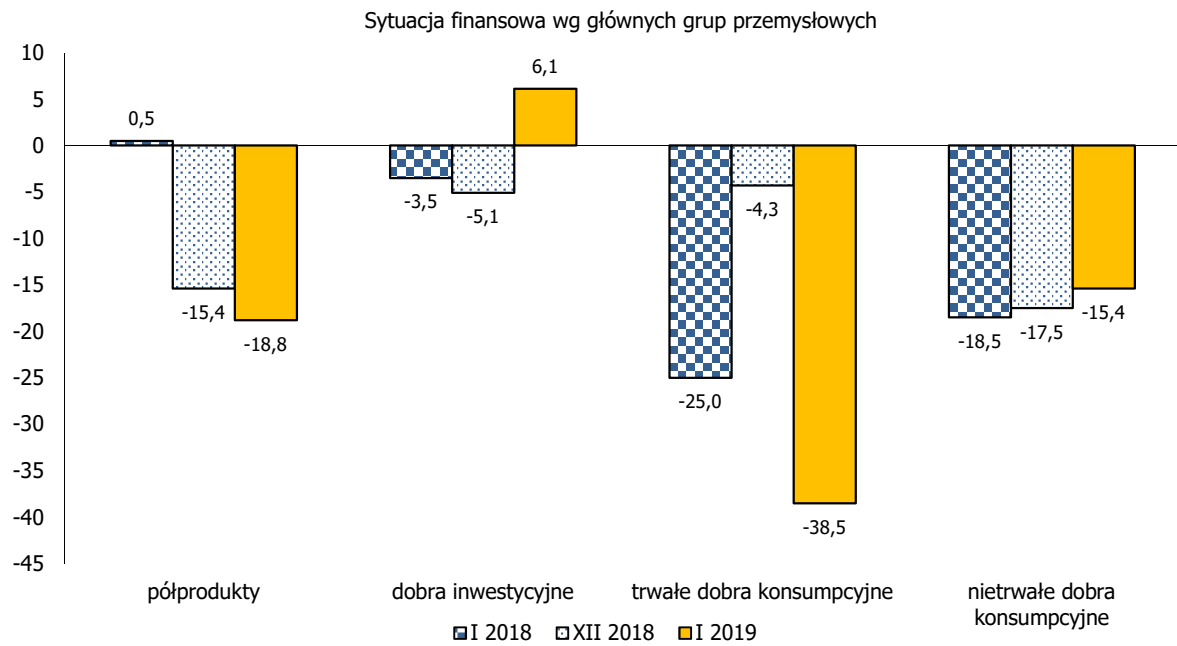
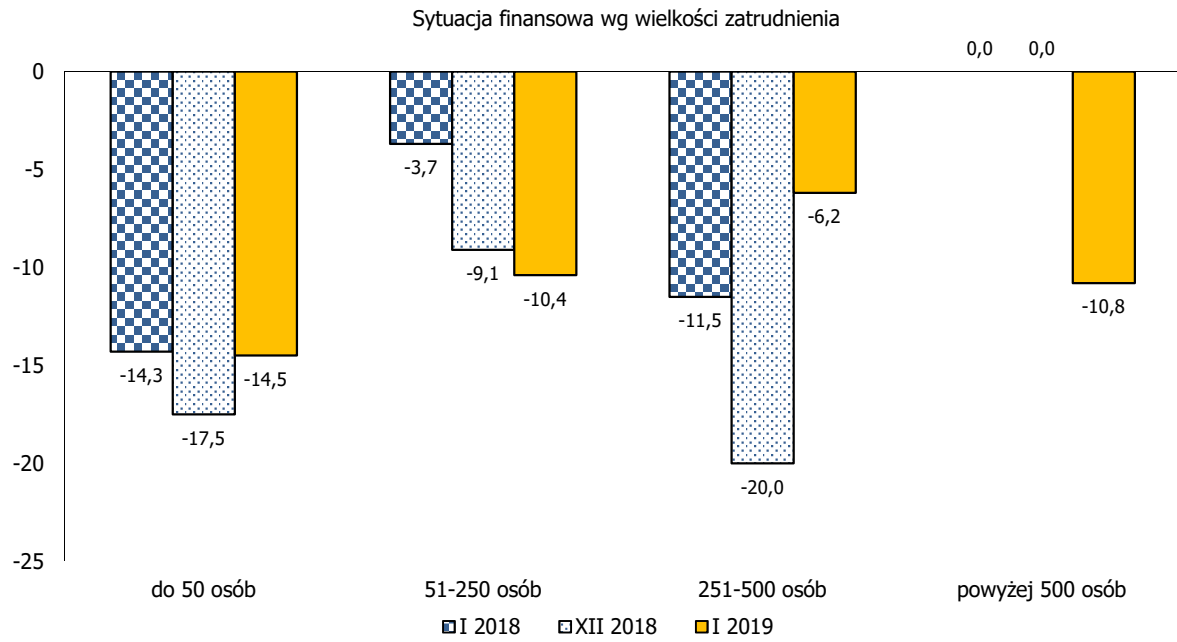

7) Sytuacja finansowa

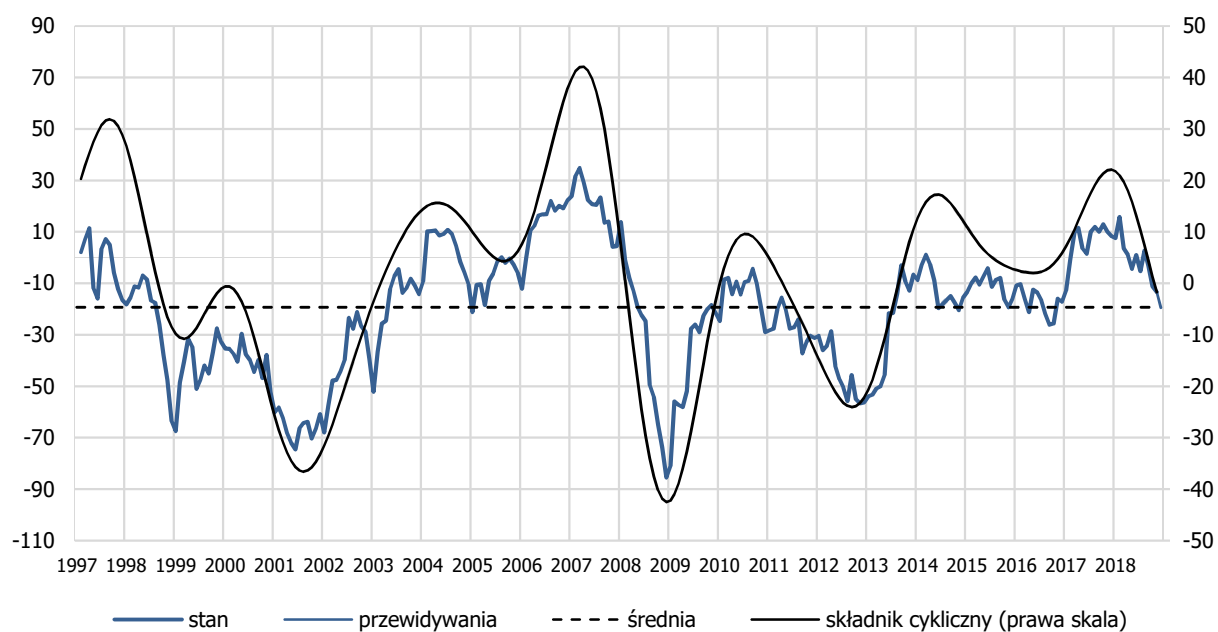

	I'18	X'18	XI'18	XII'18	I'19	przewidywania
poprawa	11,0	14,7	16,2	12,9	12,3	11,9
brak zmiany	69,8	65,2	66,2	60,3	62,4	61,5
pogorszenie	19,3	20,1	17,7	26,9	25,3	26,6
saldo (1.-3.)	-8,3	-5,4	-1,5	-14,0	-13,1	-14,6

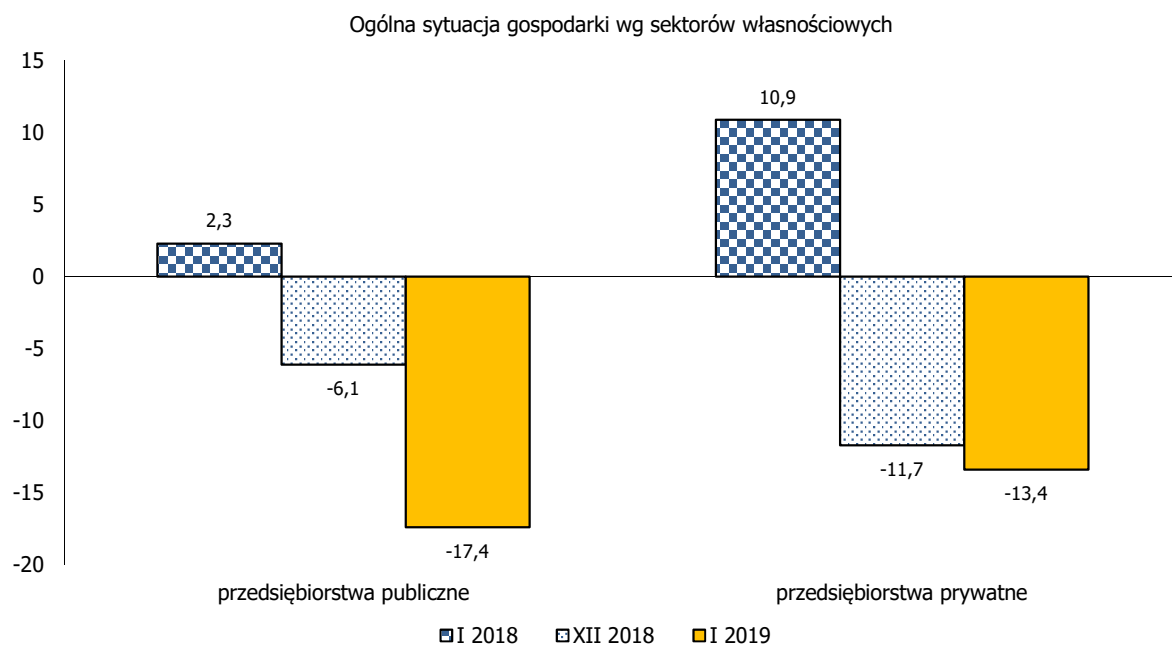

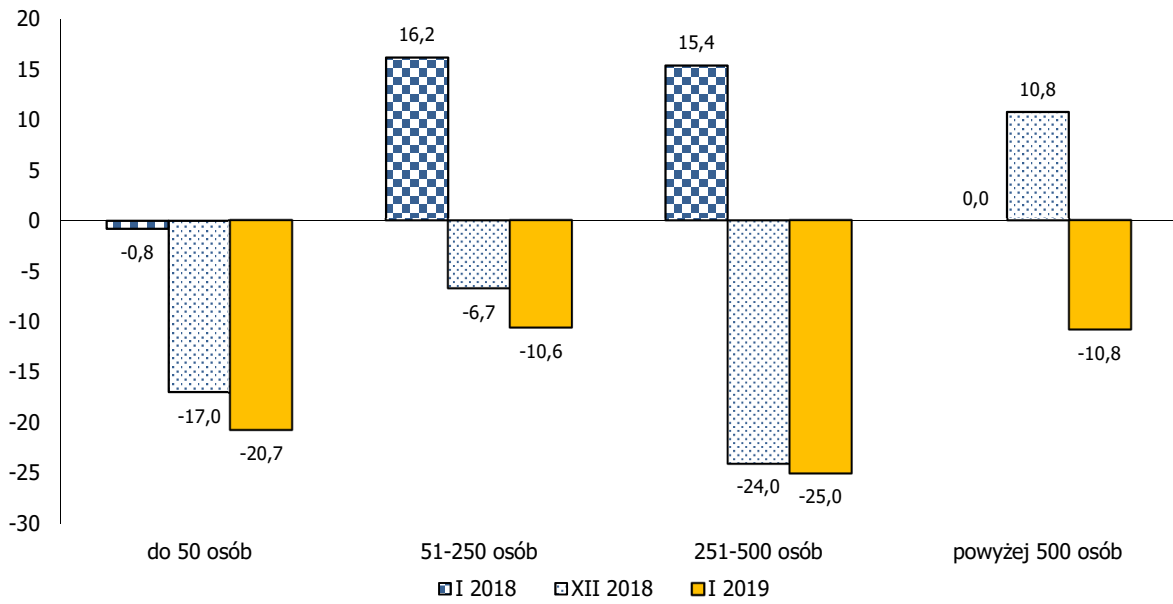
8) Ogólna sytuacja gospodarki

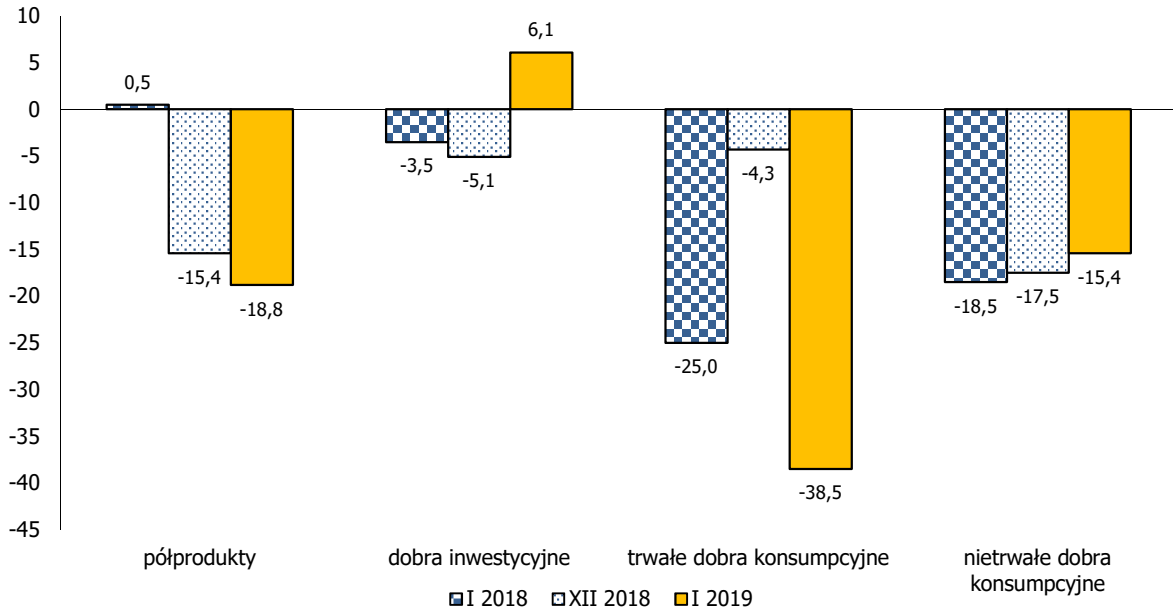
	I'18	X'18	XI'18	XII'18	I'19	przewidywania
poprawa	22,8	17,5	16,2	14,3	12,4	10,4
brak zmiany	64,4	67,7	64,5	60,3	61,7	59,7
pogorszenie	12,8	14,8	19,3	25,4	25,9	29,9
saldo (1.-3.)	10,0	2,7	-3,1	-11,2	-13,5	-19,5

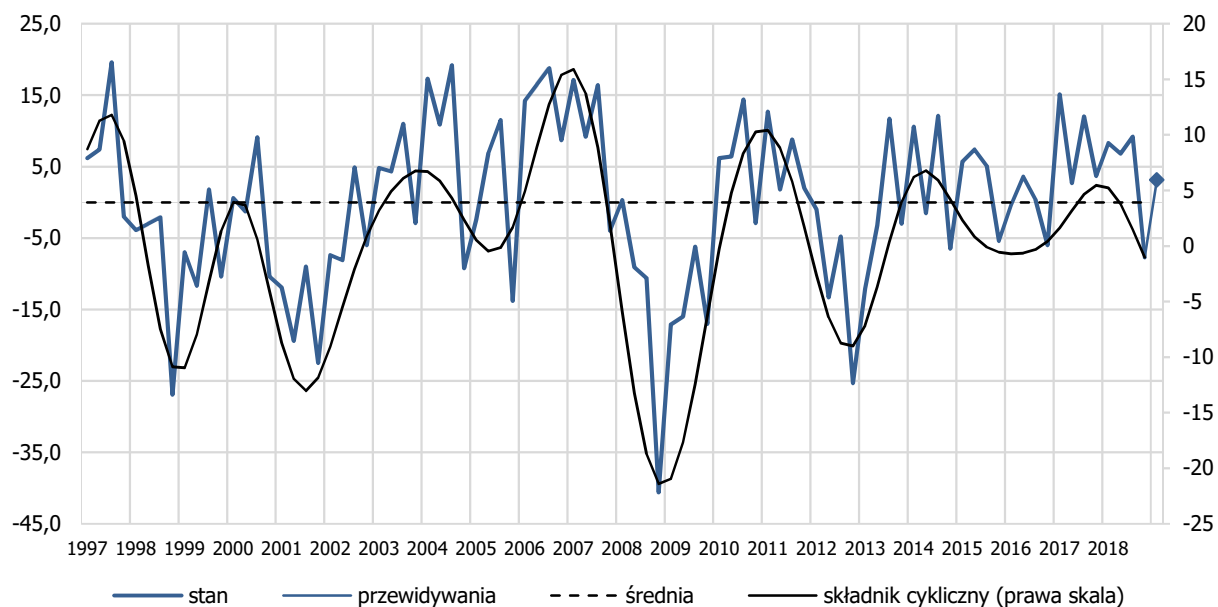
Ogólna sytuacja gospodarki wg wielkości zatrudnienia

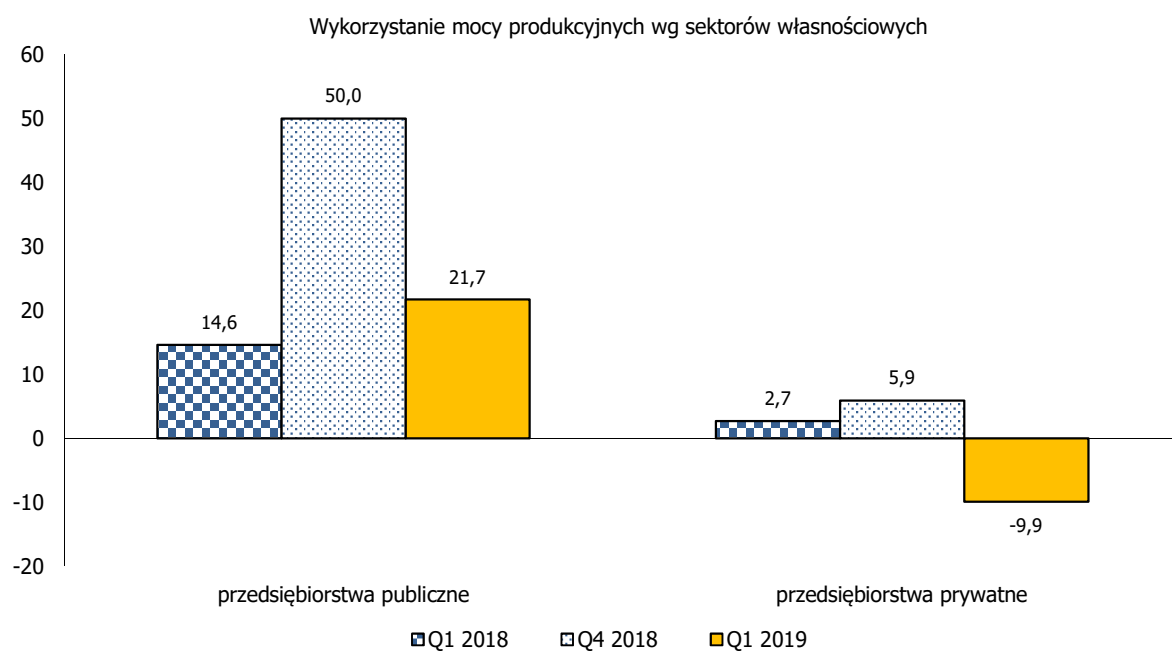
Ogólna sytuacja gospodarki wg głównych grup przemysłowych

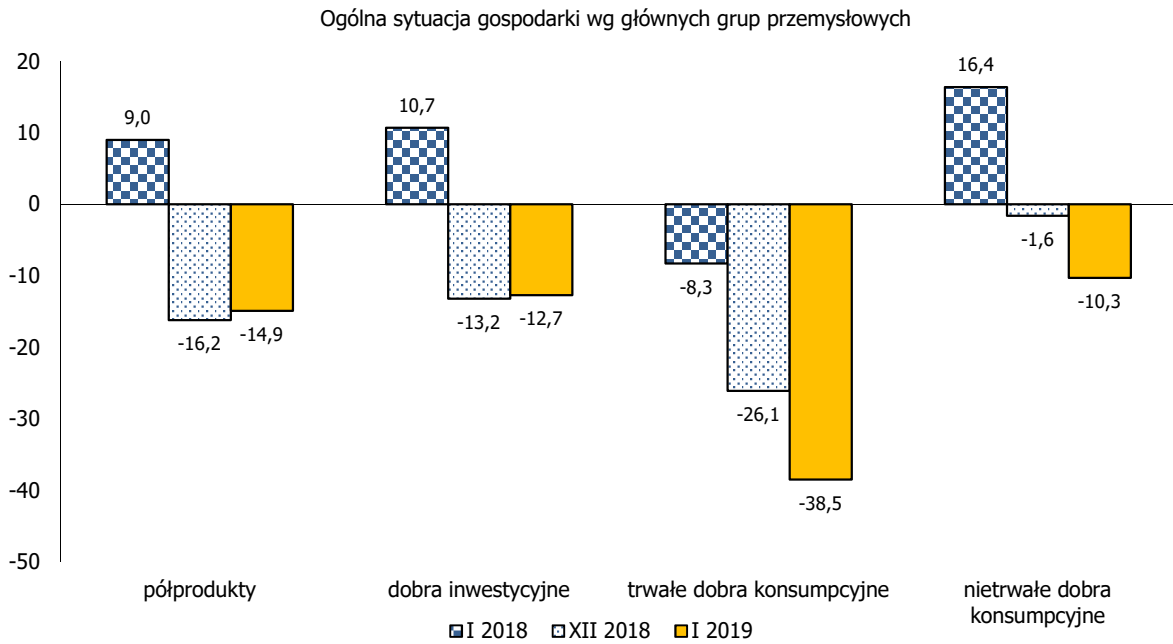
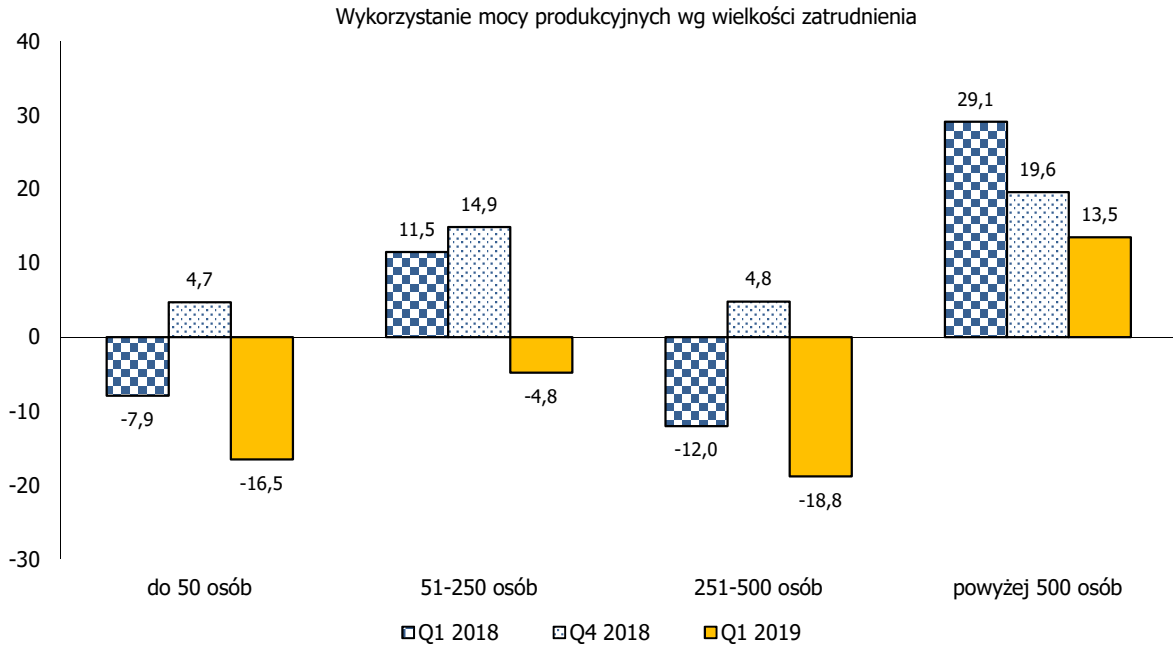

9) Wykorzystanie mocy produkcyjnych

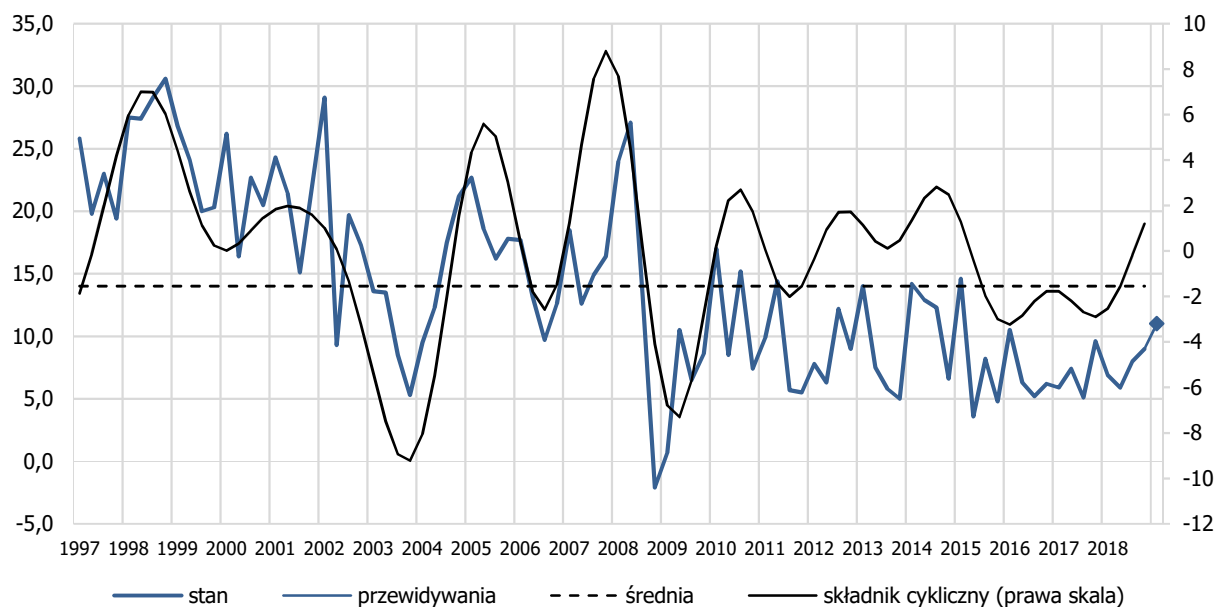

	Q1 2018	Q2 2018	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019	przewidywania
wzrost	20,2	18,7	20,8	23,0	12,3	20,2
brak zmiany	63,4	70,9	65,3	63,2	67,7	62,7
spadek	16,4	10,4	13,9	13,8	20,0	17,1
saldo (1.-3.)	3,7	8,3	6,8	9,2	-7,7	3,1
stopień wykorzystania mocy produkcyjnych (%)	70,3	73,9	73,2	74,3	70,2	70,2

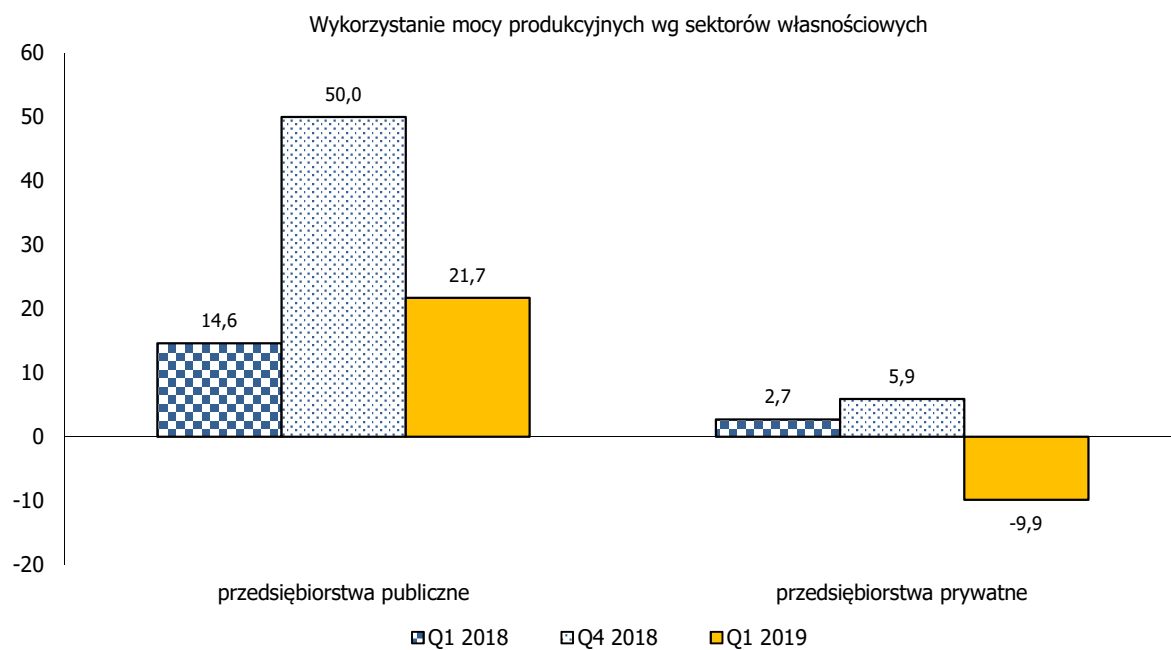

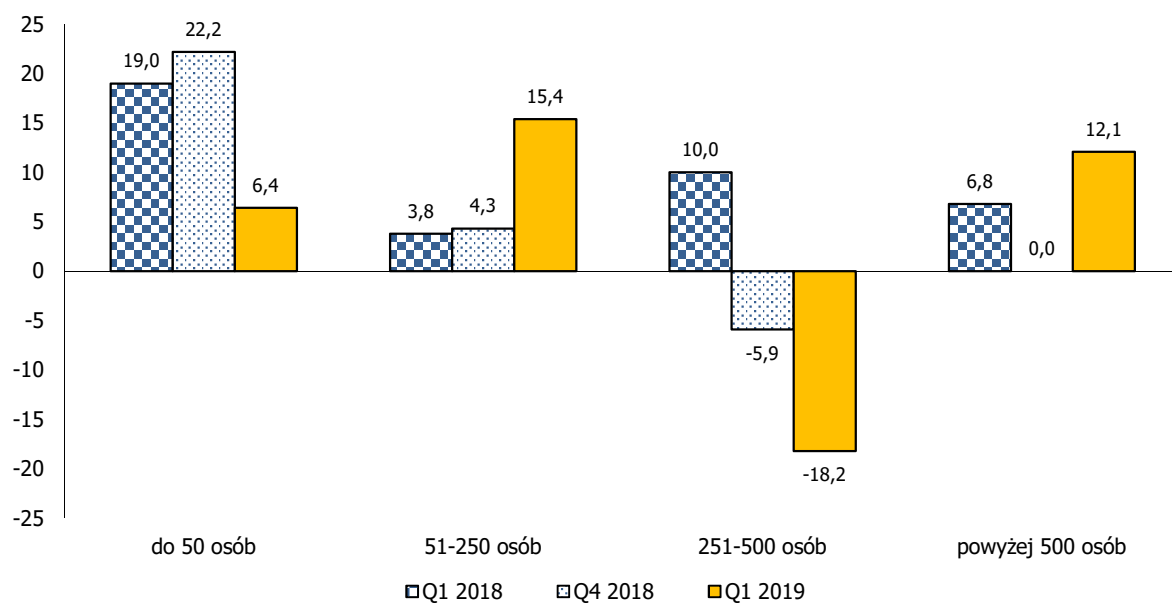
10) Konkurencyjność towarów zagranicznych

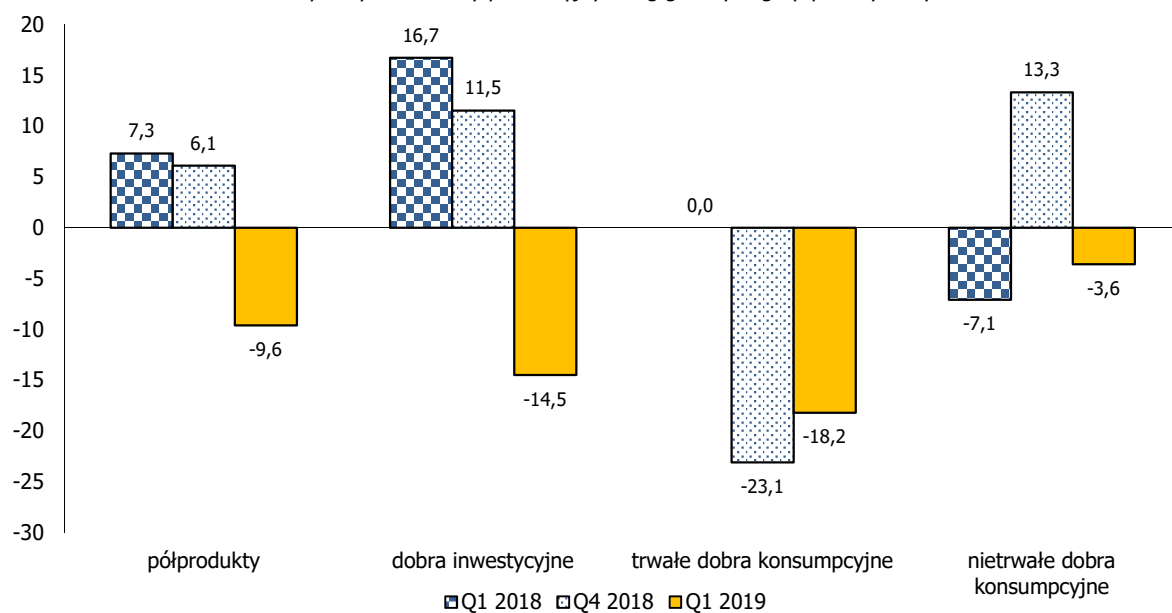
	Q1 2018	Q2 2018	Q3 2018	Q4 2018	I'19	przewidywania
wzrost	14,9	12,2	11,1	15,2	17,1	16,7
brak zmiany	79,8	82,6	83,7	77,5	74,8	77,5
spadek	5,3	5,3	5,2	7,2	8,1	5,7
trudno ocenić	41,9	43,4	47,1	44,2	59,9	71,8
saldo (1.-3.)	9,6	6,9	5,9	8,0	9,0	11,0

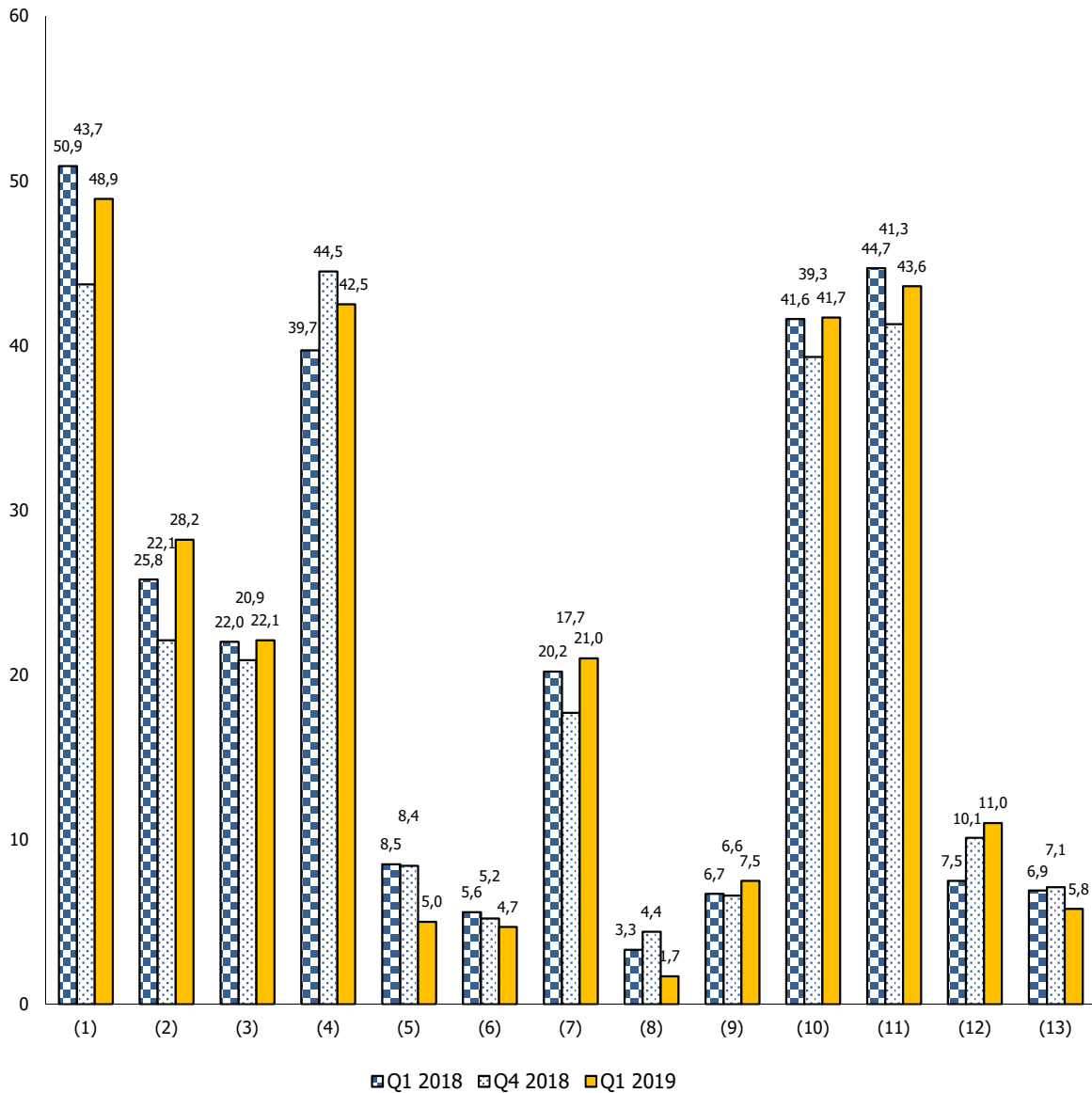
Konkurencyjność wyrobów zagranicznych na rynku krajowym wg wielkości zatrudnienia

Wykorzystanie mocy produkcyjnych wg głównych grup przemysłowych

11) Bariery działalności gospodarczej

- (1) niedostateczny popyt krajowy
- (2) niedostateczny popyt zagraniczny
- (3) konkurencyjny import
- (4) brak wykwalifikowanej siły roboczej
- (5) niedostateczne wyposażenie
- (6) brak surowców i materiałów
- (7) niska płynność finansowa
- (8) niska dostępność kredytu
- (9) niekorzystne warunki kredytowe
- (10) niestabilność przepisów prawnych
- (11) obciążenia podatkowe
- (12) inne
- (13) nie występują

III. SUMMARY

Unexpectedly, in January, 2019 business situation in the manufacturing industry improved. The industrial confidence indicator (ICI RIED) monthly increased by 3.7 pts to -4.8 pts. It is now 4.3 pts down from the respective last year figure. The improvement was mostly effected by recovery of optimism amongst manufacturers (as manifested by higher expectations for better economic performance in the near future). Nevertheless, the main balances declined both on the monthly and annual bases. The decrease was, however, lower than in December, 2018. This might reflect diminishing negative seasonal factors. Negative cyclical factors are still in force.